

Muslimani u BH: "rez" ili kontinuitet sa srednjovjekovljem

Moderator / ica: dr.gog

Odgovori

ODGOVORI ↙

ODGOVORI ↙

pasha078

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

Postao/la **pasha078** dana 16/03/2008 04:25

Evo jedna interesantna tema koja je malko žvakana na hrvatskom forumu. Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srećka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa pred-otomanskom kulturom u Bosni, te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja katolici, odnosno Hrvati. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

Vrh

Sponzorirana
poruka

Vrh

Umjetnik

a

Postao/la **Umjetnik a** dana 16/03/2008 13:50

pasha078 je napisao/la:

Postovi:
3492
Pridružen/
a:
20/01/2007
11:26
Lokacija:
Sarajevo

Evo jedna interesantna tema koja je malko **žvakana na hrvatskom forumu**. Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srećka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa pred-otomanskom kulturom u Bosni, **te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja katolici, odnosno Hrvati**. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

ovo bold je reklo sve
ima i hrvatsku svoju SANU

Vrh

black

Postovi: 11439
Pridružen/a:
19/06/2004
16:00
Lokacija: ispod
tresnje

Postao/la **black** dana 16/03/2008
13:53

sacekajte samo dok vam lady dodje 🏠

Vrh

Arslan

Postovi: 7488
Pridružen/a:
04/11/2006
04:32
Lokacija:
punim Neelixu
redenik

Postao/la **Arslan** dana 16/03/2008
14:05

🗨️ **black je napisao/la:**

sacekajte samo dok vam lady dodje 🏠

ocam' ima da ih prospe kao kesu rize 😄

Vrh

Umjetnik

Postao/la **Umjetnik a** dana 16/03/2008

a

15:32

Postovi:

3492

Pridružen/

a:

20/01/2007

11:26

Lokacija:

Sarajevo

👤 Arslan je napisao/la:

👤 black je napisao/la:

sacekajte samo dok vam lady dodje 🏠

ocam' ima da ih prospe kao kesu rize 😄

sačekajte malo

ko je ta lady

jel to ona za*ebana

Vrh

Arslan

Postovi: 7488

Pridružen/a:

04/11/2006

04:32

Lokacija:

punim Neelixu

redenic

📄 Postao/la **Arslan** dana 16/03/2008

18:29

👤 Umjetnik a je napisao/la:

👤 Arslan je napisao/la:

👤 black je napisao/la:

sacekajte samo dok vam lady dodje 🏠

ocam' ima da ih prospe kao kesu rize 😄

sačekajte malo

ko je ta lady

jel to ona za*ebana

nije, to je @Bea_Trix 🏠 🏠

Vrh

📄 Postao/la **Shoshana** dana 16/03/2008 18:35

Shoshana

Postovi:

2618

Pridružen/

a:

22/10/2005

21:48

Lokacija:

okolina

Montreala

 pasha078 je napisao/la:

Evo jedna interesantna tema koja je malko žvakana na hrvatskom forumu. Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srećka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa pred-otomanskom kulturom u Bosni, te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja katolici, odnosno Hrvati. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

Posto je opšte poznato da je drzavnost Bosanskohercegovačke srednjevjekovne drzave pocivala isključivo na katolicanstvu (a kultura bez katolicanstva i nije kultura) i slijepcu je jasno da samo onaj narod koji u svojoj kulturi nije odmakao dalje od srednjeg vijeka moze polagati neko pravo na srednjevjekovnu Bosnu...

Ja svakakvih budalastina, glillluho bilo

Vrh

Umjetnik a

a

Postovi:

3492

Pridružen/

a:

20/01/2007

11:26

Lokacija:

Sarajevo

 Postao/la **Umjetnik a** dana 16/03/2008

18:41

 Arslan je napisao/la:

 Umjetnik a je napisao/la:

sačekajte malo
ko je ta lady
jel to ona za*ebana

nije, to je @Bea_Trix

znači Bea_Trix je zeznuta
a šta je sa lady

Vrh

bogoljub

 Postao/la **bogoljub** dana 16/03/2008 19:04

Postovi:

prihvatanje Islama od strane Bosanaca u prvom stoljecu nakon pada bosanske drzave posljedica je dinamizma nove vjere, a ne neke njihove navodne sklonosti ka preobraćanju usljed pripadanja nekim heretickim ucenjima, kako se

425
Pridružen/
a:
14/03/2008
20:20

to cesto misli i pise

Vrh

Postovi:
2108
Pridružen/a:
09/09/2007
12:52
Lokacija:
Vrbanja,
Sarajevo

Postao/la **dr.gog** dana 16/03/2008 19:54

🇩🇪 Nadam se da se neće otići previše na reperkusije razmatranja cijenjenog Sv.Džaje na današnje neprilike.Svrab u genima,ili nejasni osjećaj ozračnosti svekolikim znanjem povjesti,nekad daje nevjerovatan retorički zalet...i pad čelom od Beton Nacija u Bosanaca.

Ah,ja,pa dragi Black,Lady bar knjigama mlati ne bejzbolpalicama,samo nemojmo upala mišića 🇩🇪 Dozirano je najlakše za podnijeti. 😊

I gdje Džaju od Tunjolanda iskopaste 😂 ? uuuh

Vrh

pasha078

Postovi:
161
Pridružen/
a:
28/03/2007
01:36

Postao/la **pasha078** dana 16/03/2008 20:39

🇩🇪 dr.gog je napisao/la:

:D Nadam se da se neće otići previše na reperkusije razmatranja cijenjenog Sv.Džaje na današnje neprilike.Svrab u genima, ili nejasni osjećaj ozračnosti svekolikim znanjem povjesti,nekad daje nevjerovatan retorički zalet...i pad čelom od Beton Nacija u Bosanaca.

Ah,ja,pa dragi Black,Lady bar knjigama mlati ne bejzbolpalicama,samo nemojmo upala mišića 🇩🇪 Dozirano je najlakše za podnijeti. 😊

I gdje Džaju od Tunjolanda iskopaste 😂 ? uuuh

Mislim da je tema interesantna, naravno ja smatram da se ne može govoriti o većem ili manjem kontinuitetu bilo Bošnjačke bilo Hrvatske komponente pred-osmanskog etničkog korpusa. No, kontra-argumenti koje neko iz "Džajinog kampa" može da postavi mogu biti jako interesantni. Npr. postavlja se teza da je elita pred-osmanskog društva bila katolička, ili bar integrirana u zapadno-katolički svijet i kulturu. Naravno, mi možemo argumentovano dovesti

u pitanje u kojoj su mjeri zaista i bili katolici, posebice jer se čini da je religija u srednjovjekovnoj Bosni bila političko oruđe. No mnogo je teže negirati njihovu integriranost u zapadno-katolički kulturni krug kojeg su oni zaista i imitirali. Kako je takva kultura strana muslimanima, oni ni ne mogu polagati pravo na kontinuitet sa istom. Hehehe, pitaš me zašto sam "iskopao" Džaju? Pa čini se da on ima poveći utjecaj na druge povjesničare poput Lovrenovića ili Ančića. Također, prilično dobro su njegove teze primljene u hrvatskom puku generalno....

Vrh

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 16/03/2008 21:10

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

 bogoljub je napisao/la:

prihvatanje Islama od strane Bosanaca u prvom stoljeću nakon pada bosanske države posljedica je dinamizma nove vjere, a ne neke njihove navodne sklonosti ka preobraćanju usljed pripadanja nekim heretickim učenjima, kako se to često misli i piše

Interesantno.... Slažem se u tvojoj konstataciji, posebice jer imamo konverzije na islam i kod katolika i pravoslavnih, dakle ne može se postaviti znak jednakosti između krstjana i muslimana. No, krstjani su odigrali ključnu ulogu bez koje, ja smatram, islamizacija ne bi imala taj dinamizam. Krstjani su o osnovi bili monaški red, koji nije imao svjetovnog svećenstva. Također, ono što znamo o njihovom svjetonazoru, nisu bili posebice zainteresirani za propovijedanje i učvršćivanje svoje vjere među seljaštvom, a čini se da nisu nešto puno hajali ni za vjerovanja elite. U osnovi imamo seljaštvo koje je, u dušebrižničkom smislu, prepušteno samo sebi. Stoga njihovo vjerovanje pretstavlja čudnovatu mješavinu kršćanstva, paganizma, a nakon prvih dodira sa islamom (koji se dešavaju mnogo prije pada Bosne) i islama, te su bili podložni konverziji na neku od institucionaliziranih konfesija. Pravoslavno svećenstvo je bilo limitirano na Hum i dijelove koji su danas u Crnoj Gori i Srbiji. Katolicizam je bio u to vrijeme urbani fenomen, samostani su građeni u mjestima gdje su bile veće trgovačke kolonije ili rudarska središta. Na kraju XIV u Bosni je bilo svega oko 90 franjevac, uglavnom situiranih po ovim gradićima, te je njihov utjecaj na masu seljaštva upitan. Upravo krstjani, koji su jedini bili rasprostranjeni i po selima i po najvećem dijelu teritorije, su mogli odigrati ulogu "kršćanizacije" masa, ali iz naprijed navedenih razloga su to propustili učiniti. Kada je Katolička Crkva poduzela "ofanzivu" u XV stoljeću, već je bilo kasno, osmanlije su zauzele dijelove države, te je katolizacija dobila konkurentan proces islamizacije. Kako su se ovi procesi odvijali u okviru sada islamske države, jasno je da će potonji biti favoriziran i uspješniji. Dakle, ja dajem krstjanima kredit za islamizaciju, ali to nije u njihovoj "pozitivnoj" akciji, no naprotiv, u "negativnoj".

Vrh

bogoljub

Postao/la **bogoljub** dana 16/03/2008 21:47

Postovi:
425
Pridružen/
a:
14/03/2008
20:20

veoma sam dobro razumio sta si htio da kazes. tvoja posljednja recenica govori o namjeri tvog pisanja! i zato si je trebao napisati odmah na pocetku! ali....

Osmanska drzava nije vodila nikakvu sluzbenu politiku prevodjenja nemuslimana u Islam. U tom smislu u osmanskoj drzavi nije vodjena nikakva organizirana vjerska propaganda u kojoj bi ucestvovali pripadnici hodza. kao uceni i vjerski obrazovani ljudi oni su pocinjali djelovati tek posto bi se stanovnistvo na odredjenom podrucju priznalo muslimanima. tek tada se javila potreba da se novi muslimani poduce u vjeri, sto je bio zadatak uleme ili hodza.

ko je htio dobrovoljno je primio Islam, a nad onima koji su ostali u svojoj vjeri nije vrsono nikakvo nasilje niti utjerivanje u novu vjeru!

zasto onda na to gledas negativno? sta su bogumili trebali uraditi? da li bilo koje vjerovanje na svijetu ili uvjerenje je stvar slijedjenja nekoga ili je to proizvod razuma? pa tek onda ako razum potvrdi da je nesto ispravno i da je prihvatljivo onda na scenu stupaju djela koja su proizvod uvjerenja. molim precizan odgovor!?

Vrh

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 16/03/2008 22:08

Postovi:
161
Pridružen/
a:
28/03/2007
01:36

 bogoljub je napisao/la:

veoma sam dobro razumio sta si htio da kazes. tvoja posljednja recenica govori o namjeri tvog pisanja! i zato si je trebao napisati odmah na pocetku! ali....

Osmanska drzava nije vodila nikakvu sluzbenu politiku prevodjenja nemuslimana u Islam. U tom smislu u osmanskoj drzavi nije vodjena nikakva organizirana vjerska propaganda u kojoj bi ucestvovali pripadnici hodza. kao uceni i vjerski obrazovani ljudi oni su pocinjali djelovati tek posto bi se stanovnistvo na odredjenom podrucju priznalo muslimanima. tek tada se javila potreba da se novi muslimani poduce u vjeri, sto je bio zadatak uleme ili hodza.

ko je htio dobrovoljno je primio Islam, a nad onima koji su ostali u svojoj vjeri nije vrsono nikakvo nasilje niti utjerivanje u novu vjeru!

zasto onda na to gledas negativno? sta su bogumili trebali uraditi? da li bilo koje vjerovanje na svijetu ili uvjerenje je stvar slijedjenja nekoga ili je to proizvod razuma? pa tek onda ako razum potvrdi da je nesto ispravno i da je prihvatljivo onda na scenu stupaju djela koja su proizvod uvjerenja. molim precizan odgovor!?

Nisi ti meni razumio, pod "pozitivnim" elementima koji bi doprinjeli islamizaciji ja podrazumijevam sličnost islama i CB. Pod "negativnim" podrazumijevam inertnost i nezainteresovanost krstjana da provode bilo kakvu dušebrižničku aktivnost među seljaštvom. Ja ih zovem negativnim ne jer su oni na neki način "loši", već što ne zahtijevaju "akciju".

Tačno da država nije provodila organizovanu islamizaciju u osvojenim područjima.... do neke mjere 🏰 Nakon što su Osmanlije ušle u sukob sa šijitskim Iranom (početkom XVI stoljeća), država je zaista postala manje tolerantna,

sunni ideologija dobija obrise državne idologije. No, u početku ova netrpeljivost se odražava prevashodno na šije (npr. bektaši derviši). Kasnije, u XVII stoljeću, imamo slučajeve prisilne islamizacije npr u Slavoniji, ali ovo su malobrojni i izolovani slučajevi. Ali da bih bio fer moram da ih pomenem.

Nadalje, iako islamizacija nije bila sponzorirana od strane države, islam se proaktivno širio u Bosni. Npr, razni derviški redovi i tekije koje su se osnivale po Bosni, pa pojedini heterodoksne "evlije" koje su išle od sela do sela šireći jednu jako interesantnu vrstu islama, itd. Da dodam, tekija u Blagaju čuva tradiciju o Sari saltuku, upravo ovaj rani period islamizacije. Ovaj proces nije ispitan dovoljno u Bosni, ali jeste u Maloj Aziji, imaš dosta literature. Mislim da neki generalni zaključci stoje za obje regije.

A kako bi u protivnom palo na pamet stanovništvu da postanu muslimani da nije bilo neke aktivne djelatnost?

Vrh

goldenlily

Postao/la **goldenlily** dana 16/03/2008 22:28

Postovi:

203

Pridružen/

a:

28/06/2007

10:57

Lokacija:

sarajevo

 pasha078 je napisao/la:

Evo jedna interesantna tema koja je malko žvakana na hrvatskom forumu. Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srećka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa predotomanskom kulturom u Bosni, te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja katolici, odnosno Hrvati. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

Meni nikad neće biti jasan ni Džaja, ni onaj njegov krivosti mentor (koji je evoluirao od komunističkog ubice "nevini" crnokošuljaša iz Blajburga, do čovjeka koji je vratio pavelićevu Kunu za zvaničnu valutu, totalni diskurs i odron), e sad su se njih dvojica našla da nam objasne ko smo mi?!

Ja bih samo pitao, ovaj dvojac (doduše krivousti nije s nama) kako je moguće da je sam Papa 1203. poslao krstaše na čelu sa poznatim inkvizitorom Ivanom de Kazamarisom, da objasne banu Kulinu, koja je vjera ispravna i da ga privoli da udje u katoličanstvo, nazor! Znači Džaja, laže kad kaže da su srednjovjekovni Bošnjani bili katolici, nisu bili jer da su bili ne bi im razne pape u nekoliko navrata slali krstaše i inkvizitore.

Tvrtko Kotromanić, takođe se nije deklarirao kao neki vatreni katolik, doduše pomagao je pobunu one biskupije protiv Mađara, a s druge strane je vješto žonglirao s ovim istočnjacima (pa se oni usuđuju zvati ga pravim Srbinom i pravoslavcem) iako čovjek to nije bio, nego je shvatao pragmatičan značaj religije za manipulisanje narodnim masama , pa je to i koristio.

Ima još milion činjenica, mnogo navoda u dubrovačkim arhivima o "bosanskim patarenima" i tako dalje, koji pokazuju da je Džaja jedan obični mitoman, doduše ne tako jak kao ovi iz SANU-a, ali ipak lažov u usponu koji zarad nekih interesa pokušava predstaviti Bosnu kao hrvatsku pokrajinu, ništa manje od Slavonije, Dalmacije, Like.

To može biti opasno za Bosnu jer iza toga se možda krije namjena slična onoj koju je imao SANU, a može da bude

jednostavno kompleks.Poznato je da su Hrvati jako rano pali pod uticaj,Franka,a kasnije Mađara i da u tom periodu nisu imali ni jednog velikaša vrijednog pomena,a samim tim ni državnost niti bilo šta drugo.Pa ono kradući našu istoriju pokušavaju da poboljšaju svoj rejting!?

bogoljub

Postao/la **bogoljub** dana 16/03/2008
22:31

Postovi:

425

Pridružen/

a:

14/03/2008

20:20

priznajem upravu si!

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 17/03/2008 05:18

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

 bogoljub je napisao/la:
priznajem upravu si!

Nije do toga ko je u pravu..... Čisto diskutiramo da vidimo koje objašnjenje najbolje pristaje činjenicama.

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 17/03/2008 05:56

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

 goldenlily je napisao/la:

Meni nikad neće biti jasan ni Džaja,ni onaj njegov krivosti mentor(koji je evoluirao od komunističkog ubice "nevini" crnokošuljaša iz Blajburga,do čovjeka koji je vratio pavelićevu Kunu za zvaničnu valutu,totalni diskurs i odron),e sad su se njih dvojica našla da nam objasne ko smo mi?!

Ja bih samo pitao,ovaj dvojac(doduše krivousti nije s nama) kako je moguće da je sam Papa 1203.posalo krstaše na čelu sa poznatim inkvizitorom Ivanom de Kazamarisom,da objasne banu Kulinu,koja je vjera ispravna i da ga privoli da udje u katoličanstvo,nazor!Znači Džaja,laže kad kaže da su srednjovjekovni Bošnjani bili katolici,nisu bili jer da su bili ne bi im razne pape u nekolka navrata slali krstaše i inkvizitore.

Tvrtko Kotromanić,takođe se nije deklariso kao neki vatreni katolik,doduše pomagao je pobunu one biskupije protiv Mađara,a s druge strane je vješto žonglirao s ovim istočnjacima(pa se oni usuđuju zvati ga pravim Srbinom i pravoslavcem)iako čovjek

to nije bio, nego je shvatao pragmatičan značaj religije za manipulisanje narodnim masama 🇧🇦, pa je to i koristio. Ima još milion činjenica, mnogo navoda u dubrovačkim arhivima o "bosanskim patarenima" i tako dalje, koji pokazuju da je Džaja jedan obični mitoman, doduše ne tako jak kao ovi iz SANU-a, ali ipak lažov u usponu koji zarad nekih interesa pokušava predstaviti Bosnu kao hrvatsku pokrajinu, ništa manje od Slavonije, Dalmacije, Like. To može biti opasno za Bosnu jer iza toga se možda krije namjena slična onoj koju je imao SANU, a može da bude jednostavno kompleks. Poznato je da su Hrvati jako rano pali pod uticaj, Franka, a kasnije Mađara i da u tom periodu nisu imali ni jednog velikaša vrijednog pomena, a samim tim ni državnost niti bilo šta drugo. Pa ono krađući našu istoriju pokušavaju da poboljšaju svoj rejting!?

Moramo biti pažljivi, imaju prilično jake argumente. Prva stvar koju raskrinkavaju je motivacija ovih križarskih pohoda. I Lovrenović, i Džaja i Ančić (a mimo njih i neki strani kao John Fine) pokazuju da su križarski pohodi motivirani ambicijama Ugarske krune prema Bosni. Kada tih ambicija nije bilo, ili kada bi se Ugarska zabavila nekim većim problemima, križarski pohodi se ne bi materijalizirali. isto tako, kada je trebalo "legalizovati" napade na Bosnu, slana su brojna pisma rimskoj kuriji opankivajući vjeru starih Bošnjana. Npr. Koloman, pa je čak i papa morao uzeti Ninoslava u zaštitu.

A ako bi se politički odnosi popravili, Ugarskoj ti isti "patareni" koji su toliko "zla" katolicima nanijeli za vrijeme Ninoslava, u doba bana Stjepana su bili dobri saveznici u ratovanjima u Dalmaciji.

Dakle, argument koji često susrećem, da Bošnjaci moraju biti "patareni" jer su toliki križarski pohodi dignuti na njih, ne stoji. I na ovom mjestu moram dati Džaji pravo. Križarski pohodi su prevashodno i u tolikoj mjeri politički motivirani, da se religiozna pozadina gubi i nemoguće je izvesti definitivne zaključke.

Nadalje, što se tiče Tvrtka I, on je vladar srednjovjekovne Bosne koga je najteže asocirati sa krstjanima. Ne postoji niti jedna povelja koju je on izdao na kojoj se pojavljuju krstjani kao svjedoci, dok se kod prethodnika Stjepana, a posebno nakon Tvrtka, pojavljuje veći broj. Da bi izveli ovu asocijaciju, moramo se poslužiti nekim obilaznim dokazima, npr. izvještaji franjevac kada se žale na Tvrtka ili pisma Tvrtkovog brata Vuka. No, to i dalje ne objašnjava odsutnost krstjana sa njegovih povelja, tako da se mora priznati da se on distancirao od njih u većoj mjeri nego njegovi prethodnici ili sljedbenici. No, slažem se sa tobom da je Tvrtko bio oportunist i teško je domisliti njegove stvarne religiozne osjećaje. Stoga se i protivim ekstremnoj tezi po kojoj je Tvrtko katolik. No, oni prave dodatne argumente: u etnogenezi Bošnjaka "zlatno doba" (koji je jedan od ključnih mitova u izgradnji nacije) je XVI stoljeće, doba Gazi Husrev bega i najveće ekspanzije ne samo Osmalija nego i Bošnjačkog etničkog korpusa na ugarske krajeve. Stoga su tradicionalni "heroji" za Bošnjake upravo ličnosti ovoga doba. Razlog zašto "zlatno doba" nije moglo biti srednjovjekovlje je religijski "jaz" koji je stvorila islamizacija. Stoga, Bošnjaci nemaju medievalista ranga Ćirkovića, Dinića, Klaićeve, itd, ali dosta dobrih osmanista. Interes Bošnjačke elite, a posebno narodnih masa je tradicionalno osmanski period.

Šta misliš o toj tezi, na prvi pogled ima nekih ispravnih konstatacija. Napisaću sutra na koji način ja prilazim da

pjo

Postao/la [pjo](#) dana 17/03/2008 09:56

Postovi:

844

Pridružen/

a:

29/02/2008

10:32

Noel Malcolm napominje da broj patarena u Bosni u vrijeme dolaska Otomana nikako nije mogao biti veci od 1000. Cak stovise, spominje kako je srediste ove sekte bilo u katolickom samostanu i da su ih pape nevoljko, ali ipak tolerirali.

Krizarski ratovi nisu postojali, bojim se da se ovdje radi o jos jednim "piramidama".

Vrh

Orbini

Postao/la [Orbini](#) dana 17/03/2008 14:04

Postovi:

509

Pridružen/

a:

26/07/2003

00:00

Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srečka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa pred-otomanskom kulturom u Bosni, te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja **katolici, odnosno Hrvati**. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

Greska u samom startu. Danasnje poimanje hrvatstva konto religije nije isto kao prije vise vjekova. U srednjem vijeku je bio katolika kod svih balkanskih naroda, i povezivanje ondasnjeg katolicizma sa dansnjim hrvatstvom je anahronizam.

Cudi me da Djaja uopste moze pomisliti a kamoli tvrditi da je Bosna bila katolicka zemlja neposredno pred dolazak osmanlija. Imamo nekoliko vjekova neprestanih pritisaka Rima na Bosnu, velik broj osuda koji tvrde jedno te isto o Bosnjanima hereticima. Crkva Bosanska je bila sve vjekove glavna ili najbrojnija konfesija, ali to je bila narodna crkva koja nije imala vecih dodira sa herezom, dualizmom,.... Bosanski vladari su bili nominalni katolici zbog politike, ali postoji niz dokumenata gdje se pozivaju i potvrđuju autoritet CB. Tek par decenija prije dolaska osmanlija bosanski vladari uvode katolicizam na velika vrata, vrse progon dostojanstvenika CB,.... i rezultat je opste duhovno rasulo u Bosni gdje se pojavljuje tkzv. kriptobogumilstvo, dvovjerstvo,... a katolicizam je misionarskog tipa. Bosanski biskup i dalje stoluje u dalekom Djakovu zato sto u Bosni nema od koga prikupiti desetinu od koje bi ordzavao svoju instituciju. Katolicizam u Bosni pred dolazak osmanilja je nalik na franjevske misionarske postaje u Africi, Amazoniji, Novoj Gvineji,.... gdje stado nema nikakvih obaveza prema crkvi.

Uporedjivati ondasnji katolicizam u povelju i danasnji institucionalni i tradicionalni katolicizam je greska i glupost na kub. Danasnji katolicizam u Bosni je rezultat par vjekova tradicije upravo za osmanlija i austrije. Koji je tek bio u

povoju neposredno pred dolazak osmanlija. Danasnji katolicizam u BiH, dakle - uloga crkve u društvu i odnos naroda,... nije ni izbliza sličan onom neposredno pred dolazak osmanlija a kamoli sve vjekove bosanske države gdje takoreći nije ni postojao.

Tako da je katolicizam također rez, jedan veliki rez u kontinuitetu bosanske bastine. Mnogo veći nego islam, jer islam je barem sačuvao izvorno narodnoslovno ime - Bosnjaci, kao i ime jezika. Docim je katolicizam od starih Bosnjana napravio Hrvate koji kulturno, politički, tradicionalno, bastinski, naginju uglavnom susjednoj državi, pozivaju se na hrvatsku historiju, nose sahovnicu i ne priznaju bosansko državnopravno naslijeđe.

Tako da je katolicizam kao bosansko naslijeđe samo mit i politikanstvo. Katolicizam hvata svoje korjene poslije i nema gotovo ništa sa bosanskim srednjovjekovljem. Stara bosanska kulturna bastina je ili konvertovana ili nestala. Ni katolicizam ni islam ni pravoslavlje nemaju ništa s tim. Jedino što ima veze sa bosanskim srednjovjekovljem je narodno ime i jezik.

pjo

Postao/la **pjo** dana 17/03/2008 14:17

Postovi:

844

Pridružen/

a:

29/02/2008

10:32

 Orbini je napisao/la:

Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srećka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa pred-otomanskom kulturom u Bosni, te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja **katolici, odnosno Hrvati**. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

Greska u samom startu. Danasnje poimanje hrvatstva kontro religije nije isto kao prije više vjekova. U srednjem vijeku je bio katolika kod svih balkanskih naroda, i povezivanje ondanšnjeg katolicizma sa današnjim hrvatstvom je anahronizam.

Cudi me da Djaja uopšte može pomisliti a kamoli tvrditi da je Bosna bila katolička zemlja neposredno pred dolazak osmanlija. Imamo nekoliko vjekova neprestanih pritisaka Rima na Bosnu, velik broj osuda koji tvrde jedno te isto o Bosnjanima hereticima. Crkva Bosanska je bila sve vjekove glavna ili najbrojnija konfesija, ali to je bila narodna crkva koja nije imala većih dodira sa herezom, dualizmom, Bosanski vladari su bili nominalni katolici zbog politike, ali postoji niz dokumenata gdje se pozivaju i potvrđuju autoritet CB. Tek par decenija prije dolaska osmanlija bosanski vladari uvode katolicizam na velika vrata, vrše progon dostojanstvenika CB, i rezultat je opšte duhovno rasulo u Bosni gdje se pojavljuje tkzv. kriptobogumilstvo, dvovjerstvo, ... a katolicizam je misionarskog tipa. Bosanski biskup i dalje stoluje u dalekom Djakovu zato što u Bosni nema od koga prikupiti desetinu od koje bi ordžavao svoju instituciju. Katolicizam u Bosni pred dolazak osmanlija je nalik na franjevačke misionarske postaje u Africi, Amazoniji, Novoj Gvineji, gdje stado nema nikakvih

obaveza prema crkvi.

Uporedjivati ondasnji katolicizam u povelju i danasnji institucionalni i tradicionalni katolicizam je greska i glupost na kub. Danasnji katolicizam u Bosni je rezultat par vjekova tradicije upravo za osmanlija i austrije. Koji je tek bio u povelju neposredno pred dolazak osmanlija. Danasnji katolicizam u BiH, dakle - uloga crkve u drustvu i odnos naroda,... nije ni izbliza slican onom neposredno pred dolazak osmanlija a kamoli sve vjekove bosanske drzave gdje takoreci nije ni postojao.

Tako da je katolicizam takodjer rez, jedan veliki rez u kontinuitetu bosanske bastine. Mnogo veci nego islam, jer islam je barem sacuvao izvorno narodnoslovno ime - Bosnjaci, kao i ime jezika. Docim je katolicizam od starih Bosnjana napravio Hrvate koji kulturno, politicki, tradicionalno, bastinski, naginju uglavnom susjednoj drzavi, pozivaju se na hrvatsku historiju, nose sahovnicu i ne priznaju bosansko drzavnopravno naslijedje.

Tako da je katolicizam kao bosansko naslijedje samo mit i politikanstvo. Katolicizam hvata svoje korjene poslije i nema gotovo nista sa bosanskim srednjovjekovljem. Stara bosanska kulturna bastina je ili konvertovana ili nestala. Ni katolicizam ni islam ni pravoslavlje nemaju nista s'tim. Jedino sto ima veze sa bosanskim srednjovjekovljem je narodno ime i jezik.

Hrvati i danas cine hodocasca na mjesta vezana uz nekadasnju bosansku drzavnost (Bobovac, Jajce), tako da je tvoja prica kolosalna glupost !

Vrh

Orbini

Postovi:

509

Pridružen/

a:

26/07/2003

00:00

Postao/la **Orbini** dana 17/03/2008 14:42

pjo

Hrvati i danas cine hodocasca na mjesta vezana uz nekadasnju bosansku drzavnost (Bobovac, Jajce), tako da je tvoja prica kolosalna glupost !

Mala ispravka - samo danas, a ne " i danas".

Kada su to bosanski katolici kroz historiju isli n spomenuta hodocasca zbog radi uspomena na bosansku drzavnost? U novijoj historiji imamo mitomaniju nalik na srpsku gdje se u hrvata promovisu imena bosanske drzavnosti. Vjekovima je jedino ime Katarine bilo spominjano i nijedno drugo.

Ako cemo o hodoscascima, jedina sacuvana su muslimanska godisnja dovista na otvorenom poput Lastavice,

Ajvatovice,... a bilo ih je prije vise.

Ponavljam - sve sto je ostalo od bosanskog srednjovjekovlja je konvertovano. Dansnji katolici sa svojim obicajima i tradicijom nemaju nista s'tim. Onda je bila skroz druga prica i niko, ama bas niko u BiH ne moze reci da je nasljednik zbog radi danasnjih obicaja i tradicije, jer je danas skroz sve drugacije.

Uzmimo druge primjere po svijetu. VEcina nacija danas nema istu vjeru, obicaje, tradiciju,... kao u srednjem vjeku. Neki su prije bili mnogobosci, neki katolici,... ali bastine zbog sacuvanog narodnoslovnog imena i jezickih karakteristika.

pjo

Postovi:

844

Pridružen/

a:

29/02/2008

10:32

 Postao/la **pjo** dana 17/03/2008 15:57

 Orbini je napisao/la:

Mala ispravka - samo danas, a ne " i danas".

Kada su to bosanski katolici kroz historiju isli n spomenuta hodoscasca zbog radi uspomena na bosansku drzavnost?

"Neki nepoznati očevidadc piše 1896. da je hodočasika u Podmilačju bilo 7.000-8.000. Godinu dana kasnije, zbog lošeg vremena, došlo ih je samo 2.000, ali opet sa svih strana i svih vjerosipovijesti."

[http://www.zupa-podmilacje.com/staticpa ... =hodocasce](http://www.zupa-podmilacje.com/staticpa...=hodocasce)

 Orbini je napisao/la:

U novijoj historiji imamo mitomaniju nalik na srpsku gdje se u hrvata promovisu imena bosanske drzavnosti. Vjekovima je jedino ime Katarine bilo spominjano i nijedno drugo.

O ovome smo takodjer nedavno pricali. Ime TVRTKO nije ime nkaog katolickog sveca. Svejedno bosanski Hrvati ga _jedini_ daju svojoj djeci i to je tako tradicionalno. Isto se odnosi i na Katarina.

 Orbini je napisao/la:

Ako cemo o hodoscascima, jedina sacuvana su muslimanska godisnja dovista na otvorenom poput Lastavice, Ajvatovice,... a bilo ih je prije vise.

Poznato mi je za Ajvatovicu, no ne vidim vezu sa srednjovjekovnom Bosnom ?

 Orbini je napisao/la:

Ponavljam - sve sto je ostalo od bosanskog srednjovjekovlja je konvertovano. Dansnji katolici sa svojim obicajima i tradicijom nemaju nista s'tim. Onda je bila skroz druga prica i niko, ama bas niko u BiH ne moze reci da je nasljednik zbog radi danasnjih obicaja i tradicije, jer je danas skroz sve drugacije.

Glupost !

Uostalom, nisi li ti sam naveo da su svi bosanski kraljevi pokapani u franjevacakim samostanima a sam Tvrtko da je bio veliki katolik ?

Kako su onda konvertirani, sa katolicizma na katolicizam ?

[Vrh](#)

**Bosanac
sa dna
kace**

Postovi:
6201
Pridružen/
a:
27/06/2005
20:21
Lokacija:
GLOBAL
INTIFADA

 Postao/la **Bosanac sa dna kace** dana 17/03/2008
18:00

a odkad se bosanski katolici nazivaju Hrvatima, jel zna iko?

[Vrh](#)

Orbini

Postovi:
509
Pridružen/
a:

 Postao/la **Orbini** dana 17/03/2008 19:24

 Bosanac sa dna kace je napisao/la:

a odkad se bosanski katolici nazivaju Hrvatima, jel zna iko?

Od 19-og vijeka, tacnije druge polovine.

pjo

"Neki nepoznati očevidac piše 1896. da je hodočasika u Podmilačju bilo 7.000-8.000. Godinu dana kasnije, zbog lošeg vremena, došlo ih je samo 2.000, ali opet sa svih strana i svih vjerosipovijesti."

<http://www.zupa-podmilacje.com/staticpa> ... =hodocasce

I ovo je sad neki krunski dokaz da je Podmilacko hodocasce iz srednjeg vijeka. 🏰

Drugo, kakve veze ima stovanje ovog sveca sa bosanskim srednovjekovljem?

O ovome smo takodjer nedavno pricali. Ime TVRTKO nije ime nkaog katolickog sveca. Svejedno bosanski Hrvati ga _jedini_ daju svojoj djeci i to je tako tradicionalno. Isto se odnosi i na Katarina.

Sta god da si/ste pricali, istina je da u bosanskom katolickom puku nije bilo nikakvo historijsko sjecanje na bilo kojeg bosanskog vladara osim Katarine. Koju je crkva ustolicila posto sama nije ostavila neki trag. Katolicizam i islam su konvertovali sve sto je ostalo iz stare Bosne i to je sva prica. Dalje - imena slavenskog, biblijskog korjena - sta s'tim. Imena bosanskih vladara poput Ninoslav, Matej, Stjepan/Stefan, Ostoja, ... imas diljem slavenskog svijeta. Nisu to nikakva hrvatska imena jer ne mozes definisati hrvatsko ime pa da imamo barem neku osnovicu.

Poznato mi je za Ajvatovicu, no ne vidim vezu sa srednjovjekovnom Bosnom

Zato sto je na ovim prostorima jedino Crkva Bosanska imala obicaj godisnjih okupljanja po fiksnom kalendaru po tkzv. hizama. Buducu da sami nisu gradili crkve i to ostro osudjivali. Ako ti to nije poznato, onda je dalja rasprava o vjerskim prilikama prije osmanlija sa tobom - gubljenje vremena. Al eto da vidimo.

Uostalom, nisi li ti sam naveo da su svi bosanski kraljevi pokapani u franjevocakim samostanima a sam Tvrtko da je bio veliki katolik ?

Neznam sta ti znaci "veliki katolik". Bosanski vladari su bili nominalno katolici jer je takav interes, to je cista

politika onog doba i pragmatizam u odnosu na Rim koji je tada predstavljao daleko veći politički autoritet nego danas. Stariji pisci su to nazivali duplim moralom,... Medjutim, isti ti vladajući "veliki katolici" ne samo da dozvoljavaju rad CB već i priznaju autoritet što dokazuju domaće povelje gdje se navode djedovi, strojnici,... kao garanti zakletvi, darovnica,... i duhovni pokrovitelji stanaka bosanske gospode. Naravno iz interesa jer CB nije bila takmac u politici i ubiranju poreza što je najbitnije u prici o CB. Tako da katolicizam Tvrtka koji navodi bosanskog djeda kao svjedoka u povelji, a krunise se u Milesevu,.. nije pokazatelj opstih vjerskih prilika u zemlji. U Bosni nesmetano djeluju tri konfesije; CB u centralnoj Bosni i djelovima Huma, katolicizam na zapadnim stranama i donjim krajima i pravoslavlje u Humu i djelovima podrinja.

Katolicizam preovladava neposredno prije dolaska osmanlija i bio je misionarskog tipa, ni nalik na institucionalni katolicizam od 19 vijeka pa naovamo. Bosansko srednjovjekovlje se promovise u Hrvata tek u zadnjih 100 god. iz politickih razloga. Sav taj klise gdje bosansko srednjovjekovlje navodno pripada Hrvatima je samo zato što su se sjetili prije to prisvajati, prije nego Bosnjaci. Ali ne može zaziviti kao pravilo, jer se ipak danas zna ko se kako zove, koji jezik priča i kojim značenjen se kiti. Bosanski Hrvati su svoje izabrali a to nisu Bosnjani/Bosnjaci, ljljan, bosanski jezik, i bosanska državopravna tradicija.

Postujem izbor, ali ne može i jedno i drugo, ne može se bastiniti kultura i tradicija iz dvije države koje su u srednjem vijeku imale odvojene i zasebne procese.

Prikaži postove "stare":

Redanje

Sljedeća

Odgovori

ODGOVORI ↩

124 post(ov)a • Stranica: 1/5. •

12345

ODGOVORI ↩

⌕ Natrag na (H)istorija/povijest

Forum(o)Bir:

Online

Trenutno korisnika/ca: / i 4 gostiju.

Početna

• Tim • Izbriši sve kolačiće • Vremenska zona: UTC + 01:00 [LJV]

Muslimani u BH: "rez" ili kontinuitet sa srednjovjekovljem

Moderator/ica: dr.gog

Odgovori

ODGOVORI ↩

ODGOVORI ↩

124 post(ov)a • Stranica: 2/5. •

12345

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 17/03/2008 19:45

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

Orbini je napisao/la:

Neznam sta ti znaci "veliki katolik". Bosanski vladari su bili nominalno katolici jer je takav interes, to je cista politika onog doba i pragmatizam u odnosu na Rim koji je tada predstavljao daleko veci politicki autoritet nego danas. Stariji pisci su to nazivali duplim moralom,... Medjutim, isti ti vladajuci "veliki katolici" ne samo da dozvoljavaju rad CB vec i priznaju autoritet sto dokazuju domace povelje gdje se navode djedovi, strojnici,.. kao garanti zakletvi, darovnica,... i duhovni pokrovitelji stanaka bosanske gospode. Naravno iz interesa jer CB nije bila takmac u politici i ubiranju poreza sto je najbitnije u prici o CB. **Tako da katolicizam Tvrtka koji navodi bosanskog djeda kao svjedoka u povelji**, a krunise se u Milesevu,.. nije pokazatelj opstih vjerskih prilika u zemlji. U Bosni nesmetano djeluju tri konfesije; CB u centralnoj Bosni i djelovima Huma, katolicizam na zapadnim stranama i donjim krajima i pravoslavlje u Humu i djelovima podrinja.

Katolicizam preovladava neposredno prije dolaska osmanlija i bio je misionarskog tipa, ni nalik na institucionalni katolicizam od 19 vijeka pa naovamo. Bosansko srednjovjekovlje se promovise u Hrvata tek u zadnjih 100 god. iz politickih razloga. Sav taj klise gdje bosansko srednjovjekovlje navodno pripada Hrvatima je samo zato sto su se sjetili prije to prisvajati, prije nego Bosnjaci. Ali ne moze zaziviti kao pravilo, jer se ipak danas zna ko se kako zove, koji jezik prica i kojim znamenjen se kiti. Bosanski Hrvati su svoje izabrali a to nisu Bosnjani/Bosnjaci, ljljan, bosanski jezik, i bosanska drzavnopravna tradicija. Postujem izbor, ali ne moze i jedno i drugo, ne moze se bastiniti kultura i tradicija iz dvije drzave koje su u srednjem vijeku

imale odvojene i zasebne procese.

Orbini, mislim da imaš ispravnu postavku, islam i katoličanstvo su podjednako "izbrisali" neki kontinuitet sa srednjovjekovljem. No, jedno tehničko pitanje: Kažeš da postoji Tvrtkova povelja (uz pretpostavku da je u pitanju Tvrtko I) u kojoj on navodi djeda kao svjedoka. To mi nije poznato, koliko znam ne postoji ni jedan dokument u kome se Tvrtko poziva na krstjane. Možda sam u krivu, možeš li navesti o kojoj se povelji radi?

Vrh

Sponzorirana
poruka

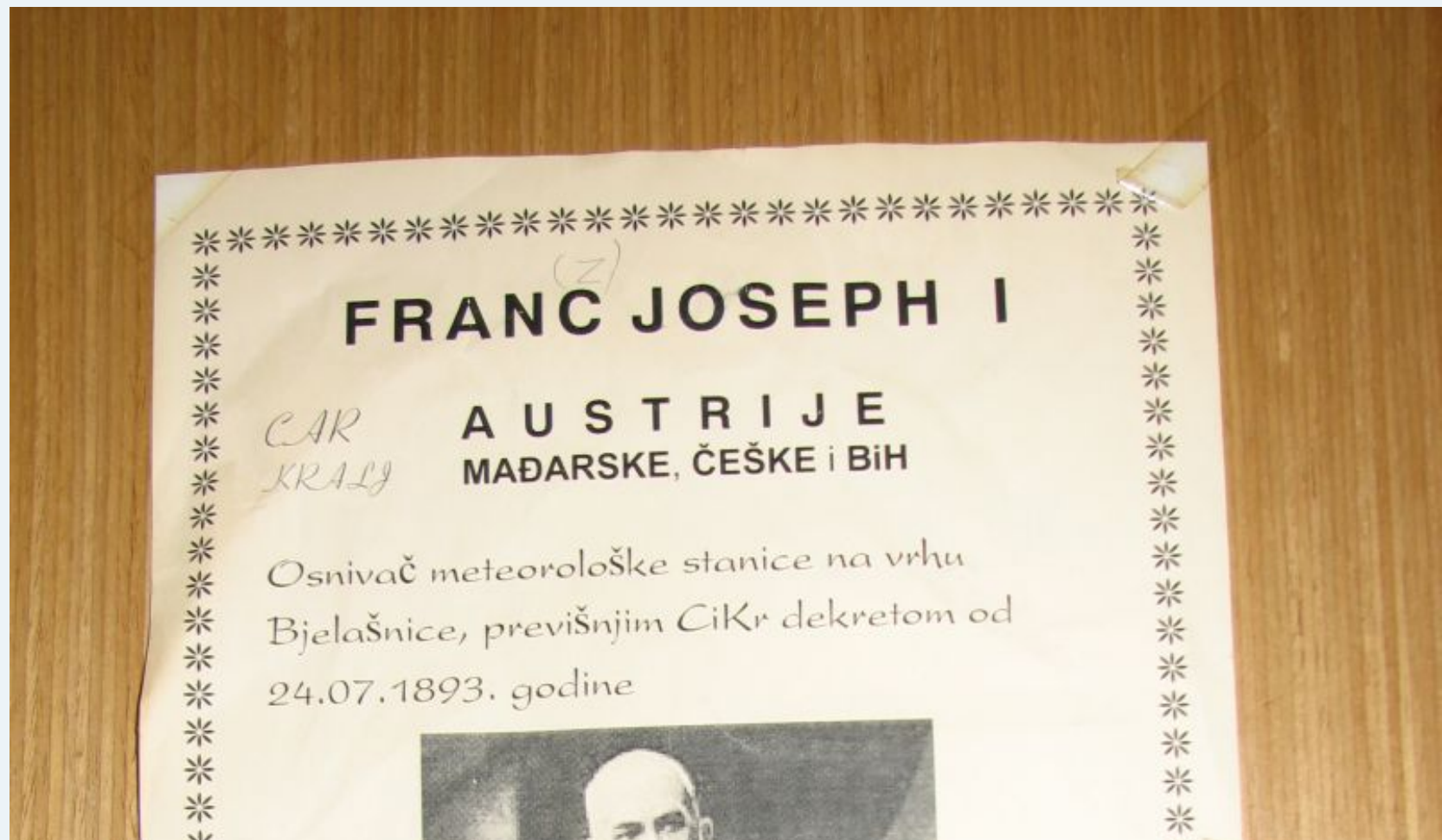
Vrh

pojinac

Postovi: 253
Pridružen/a:
02/06/2006
19:02

Postao/la **pojinac** dana 17/03/2008 19:48

Hrvatska????

Bez daljih komentara.

Oprostite na upadu.

Vrh

 pasha078 je napisao/la:

 Orbini je napisao/la:

Neznam sta ti znaci "veliki katolik". Bosanski vladari su bili nominalno katolici jer je takav interes, to je cista politika onog doba i pragmatizam u odnosu na Rim koji je tada predstavljao daleko veci politicki autoritet nego danas. Stariji pisci su to nazivali duplim moralom,... Medjutim, isti ti vladajuci "veliki katolici" ne samo da dozvoljavaju rad CB vec i priznaju autoritet sto dokazuju domace povelje gdje se navode djedovi, strojnici,.. kao garanti zakletvi, darovnica,... i duhovni pokrovitelji stanaka bosanske gospode. Naravno iz interesa jer CB nije bila takmac u politici i ubiranju poreza sto je najbitnije u prici o CB. **Tako da katolicizam Tvrtka koji navodi bosanskog djeda kao svjedoka u povelji**, a krunise se u Milesevu,.. nije pokazatelj opstih vjerskih prilika u zemlji. U Bosni nesmetano djeluju tri konfesije; CB u centralnoj Bosni i djelovima Huma, katolicizam na zapadnim stranama i donjim krajima i pravoslavlje u Humu i djelovima podrinja.

Katolicizam preovladava neposredno prije dolaska osmanlija i bio je misionarskog tipa, ni nalik na institucionalni katolicizam od 19 vijeka pa naovamo. Bosansko srednjovjekovlje se promovise u Hrvata tek u zadnjih 100 god. iz politickih razloga. Sav taj klise gdje bosansko srednjovjekovlje navodno pripada Hrvatima je samo zato sto su se sjetili prije to prisvajati, prije nego Bosnjaci. Ali ne moze zaziviti kao pravilo, jer se ipak danas zna ko se kako zove, koji jezik prica i kojim znamenjen se kiti. Bosanski Hrvati su svoje izabrali a to nisu Bosnjani/Bosnjaci, ljliljan, bosanski jezik, i bosanska drzavopravna tradicija. Postujem izbor, ali ne moze i jedno i drugo, ne moze se bastiniti kultura i tradicija iz dvije drzave koje su u srednjem vijeku imale odvojene i zasebne procese.

Orbini, mislim da imaš ispravnu postavku, islam i katoličanstvo su podjednako "izbrisali" neki kontinuitet sa srednjovjekovljem. No, jedno tehničko pitanje: Kažeš da postoji Tvrtkova povelja (uz pretpostavku da je u pitanju Tvrtko I) u kojoj on navodi djeda kao svjedoka. To mi nije poznato, koliko znam ne postoji ni jedan dokument u kome se Tvrtko poziva na krstjane. Možda sam u krivu, možeš li navesti o kojoj se povelji radi?

Pravi gospodon bzan Tvrtko: kada se behmo svadili, tada nas Stipan Rajkovic umiri i da nam nas grad Bobovac, a neda ga dati Ugrom. I za tu sluzbu dasmo mu Cuklje u Lasve, i dasmo mu Klopce u Brode i dasmo mu Brlosnik na Uzore Vlasi. I hvala njinju, stavljamo u vek amen. I s timi vasemi predasmo ga u VERU DEDINJU I VSE CRKVE BOSANSKE. I vse krstjane da mu je ruka. I da mu se ne more svrci vera krstjanska ni za jedin uzrok.....
I da mu se tam njegov dljg nepohudobi nikadar. I sto ga ne SUDI DID I DVA STROJNIKA s njim.
I da ne suzanj nikadar dokle je korien u Bosne crkve bozje. Da o tom ima crkva stati.
A tomu svidoci dobri Bosnjane :vojvoda Vlkac, zupan Crnul, knez Bogad, tepcic Belhan, knez Branko Prinic, knez Sladoje,....

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

🗨️ Orbini je napisao/la:

🗨️ pasha078 je napisao/la:

🗨️ Orbini je napisao/la:

Neznam sta ti znaci "veliki katolik". Bosanski vladari su bili nominalno katolici jer je takav interes, to je cista politika onog doba i pragmatizam u odnosu na Rim koji je tada predstavljao daleko veci politicki autoritet nego danas. Stariji pisci su to nazivali duplim moralom,... Medjutim, isti ti vladajuci "veliki katolici" ne samo da dozvoljavaju rad CB vec i priznaju autoritet sto dokazuju domace povelje gdje se navode djedovi, strojnici,.. kao garanti zakletvi, darovnica,... i duhovni pokrovitelji stanaka bosanske gospode. Naravno iz interesa jer CB nije bila takmac u politici i ubiranju poreza sto je najbitnije u prici o CB. **Tako da katolicizam Tvrtka koji navodi bosanskog djeda kao svjedoka u povelji**, a krunise se u Milesevu,.. nije pokazatelj opstih vjerskih prilika u zemlji. U Bosni nesmetano djeluju tri konfesije; CB u centralnoj Bosni i djelovima Huma, katolicizam na zapadnim stranama i donjim krajima i pravoslavlje u Humu i djelovima podrinja.

Katolicizam preovladava neposredno prije dolaska osmanlija i bio je misionarskog tipa, ni nalik na institucionalni katolicizam od 19 vijeka pa naovamo. Bosansko srednjovjekovlje se promovise u Hrvata tek u zadnjih 100 god. iz politickih razloga. Sav taj klise gdje bosansko srednjovjekovlje navodno pripada Hrvatima je samo zato sto su se sjetili prije to prisvajati, prije nego Bosnjaci. Ali ne moze zaziviti kao pravilo, jer se ipak danas zna ko se kako zove, koji jezik prica i kojim znamenjen se kiti. Bosanski Hrvati su svoje izabrali a to nisu Bosnjani/Bosnjaci, ljljan, bosanski jezik, i bosanska drzavnopravna tradicija. Postujem izbor, ali ne moze i jedno i drugo, ne moze se bastiniti kultura i tradicija iz dvije drzave koje su u srednjem vijeku imale odvojene i zasebne procese.

Orbini, mislim da imaš ispravnu postavku, islam i katoličanstvo su podjednako "izbrisali" neki kontinuitet sa srednjovjekovljem. No, jedno tehničko pitanje: Kažeš da postoji Tvrtkova povelja (uz pretpostavku da je u pitanju Tvrtko I) u kojoj on navodi djeda kao svjedoka. To mi nije poznato, koliko znam ne postoji ni jedan dokument u kome se Tvrtko poziva na krstjane. Možda sam u krivu, možeš li navesti o kojoj se povelji radi?

Pravi gospodon bzana Tvrtko: kada se behmo svadili, tada nas Stipan Rajkovic umiri i da nam nas grad Bobovac, a neda ga dati Ugrom. I za tu sluzbu dasmo mu Cuklje u Lasve, i dasmo mu Klopca u Brode i dasmo mu Brlosnik na Uzore Vlasi. I hvala njinju, stavljamo u vek amen. I s timi vasemi predasmo ga u VERU DEDINJU I VSE CRKVE BOSANSKE. I vse krstjane da mu je ruka. I da mu se ne more svrci vera krstjanska ni za jedin uzrok.....

I da mu se tam njegov dlga nepohudobi nikadar. I sto ga ne SUDI DID I DVA STROJNIKA s njim.

I da ne suzanj nikadar dokle je korien u Bosne crkve bozje. Da o tom ima crkva stati.

A tomu svidoci dobri Bosnjane :vojvoda Vlkac, zupan Crnul, knez Bogad, tepcic Belhan, knez Branko Prinic, knez Sladoje,....

goldenlily

Postao/la **goldenlily** dana 17/03/2008 20:40

Postovi:

203

Pridružen/

a:

28/06/2007

10:57

Lokacija:

sarajevo

pasha078 je napisao/la:

goldenlily je napisao/la:

Meni nikad neće biti jasan ni Džaja, ni onaj njegov krivosti mentor (koji je evoluirao od komunističkog ubice "nevini" crnokošuljaša iz Blajburga, do čovjeka koji je vratio pavelićevu Kunu za zvaničnu valutu, totalni diskurs i odron), e sad su se njih dvojica našla da nam objasne ko smo mi?!

Ja bih samo pitao, ovaj dvojac (doduše krivousti nije s nama) kako je moguće da je sam Papa 1203. poslao krstaše na čelu sa poznatim inkvizitorom Ivanom de Kazamarisom, da objasne banu Kulinu, koja je vjera ispravna i da ga privoli da udje u katoličanstvo, nazor! Znači Džaja, laže kad kaže da su srednjovjekovni Bošnjani bili katolici, nisu bili jer da su bili ne bi im razne pape u nekoliko navrata slali krstaše i inkvizitore.

Tvrtko Kotromanić, takođe se nije deklarirao kao neki vatreni katolik, doduše pomagao je pobunu one biskupije protiv Mađara, a s druge strane je vješto žonglirao s ovim istočnjacima (pa se oni usuđuju zvati ga pravim Srbinom i pravoslavcem) iako čovjek to nije bio, nego je shvatao pragmatičan značaj religije za manipulisanje narodnim masama 🇭🇷, pa je to i koristio. Ima još milion činjenica, mnogo navoda u dubrovačkim arhivima o "bosanskim patarenima" i tako dalje, koji pokazuju da je Džaja jedan obični mitoman, doduše ne tako jak kao ovi iz SANU-a, ali ipak lažov u usponu koji zarad nekih interesa pokušava predstaviti Bosnu kao hrvatsku pokrajinu, ništa manje od Slavonije, Dalmacije, Like.

To može biti opasno za Bosnu jer iza toga se možda krije namjena slična onoj koju je imao SANU, a može da bude jednostavno kompleks. Poznato je da su Hrvati jako rano pali pod uticaj, Franka, a kasnije Mađara i da u tom periodu nisu imali ni jednog velikaša vrijednog pomena, a samim tim ni državnost niti bilo šta drugo. Pa ono kradući našu istoriju pokušavaju da poboljšaju svoj rejting!?

Moramo biti pažljivi, imaju prilično jake argumente. Prva stvar koju raskrinkavaju je motivacija ovih križarskih pohoda. I Lovrenović, i Džaja i Ančić (a mimo njih i neki strani kao John Fine) pokazuju da su križarski pohodi motivirani ambicijama Ugarske krune prema Bosni. Kada tih ambicija nije bilo, ili kada bi se Ugarska zabavila nekim većim problemima, križarski pohodi se ne bi materijalizirali. Isto tako, kada je trebalo "legalizovati" napade na Bosnu, slana su brojna pisma rimskoj kuriji opankivajući vjeru starih Bošnjana. Npr. Koloman, pa je čak i papa morao uzeti Ninoslava u zaštitu. A ako bi se politički odnosi popravili, Ugarskoj ti isti "patareni" koji su toliko "zla" katolicima nanijeli za vrijeme Ninoslava, u doba bana Stjepana su bili dobri saveznici u ratovanjima u Dalmaciji. Dakle, argument koji često susrećem, da Bošnjaci moraju biti "patareni" jer su toliki križarski pohodi dignuti na njih, ne stoji. I na ovom mjestu moram dati Džaji pravo. Križarski pohodi su prevashodno i u tolikoj mjeri politički motivirani, da se religiozna pozadina gubi i nemoguće je izvesti definitivne zaključke.

Nadalje, što se tiče Tvrtka I, on je vladar srednjovjekovne Bosne koga je najteže asocirati sa krstjanima. Ne postoji niti jedna povelja koju je on izdao na kojoj se pojavljuju krstjani kao svjedoci, dok se kod prethodnika Stjepana, a posebno nakon Tvrtka, pojavljuje veći broj. Da bi izveli ovu asocijaciju, moramo se poslužiti nekim obilaznim dokazima, npr. izvještaji franjevac kada se žale na Tvrtka ili pisma Tvrtkovog brata Vuka. No, to i dalje ne objašnjava odsutnost krstjana sa njegovih povelja, tako da se mora priznati da se on distancirao od njih u većoj mjeri nego njegovi prethodnici ili sljedbenici. No, slažem se sa tobom da je Tvrtko bio oportunist i teško je domisliti njegove stvarne religiozne osjećaje. Stoga se i protivim ekstremnoj tezi po kojoj je Tvrtko katolik.

No, oni prave dodatne argumente: u etnogenezi Bošnjaka "zlatno doba" (koji je jedan od ključnih mitova u izgradnji nacije) je XVI stoljeće, doba Gazi Husrev bega i najveće ekspanzije ne samo Osmalija nego i Bošnjačkog etničkog korpusa na ugarske krajeve. Stoga su tradicionalni "heroji" za Bošnjake upravo ličnosti ovoga doba. Razlog zašto "zlatno doba" nije moglo biti srednjovjekovlje je religijski "jaz" koji je stvorila islamizacija. Stoga, Bošnjaci nemaju medievalista ranga Ćirkovića, Dinića, Klaićeve, itd, ali dosta dobrih osmanista. Interes Bošnjačke elite, a posebno narodnih masa je tradicionalno osmanski period.

Šta misliš o toj tezi, na prvi pogled ima nekih ispravnih konstatacija. Napisaću sutra na koji način ja prilazim da osporim Džajinu tezu, bez da ulazim u argument iznesen iznad (jer ga ipak nije jednostavno osporiti!)

Pazi, jedna jako bitna stvar u svemu ovome je da je Srećko Džaja klerikalac. Klerikalci imaju maniju da relativiziraju krivnju crkve, da zataškavaju stvarne namjere iste pozivaju se na Boga i sl. svjesno krijući činjenice, falsifikujući iste i tako dalje.

Znači on na samom početku nameće standarde, pazi, on zanemaruje činjenicu da su protiv Bosne vođeni krstaški ratovi (on ima jako jednostavno rješenje za to, "to su politički sukobi Mađara protiv Bosne ":D ,ej?!) znači čovjek svjesno u startu, laže... realativizira, od slona pravi miša, od miša slona... izvrće zdravu logiku.

Svak normalan i živ, čak i lajici to znaju da krstaške ratove uvijek pokreće Papa, on izdaje bulu da neko treba biti prevaspitan, ne mađarski ili ne znam franači ili bilo koji kralj, nego Papa.

Papa, kad procjeni da je neko izašao iz vjere donosi tu odluku i onda drugi korak je da nađe "vaspitače", poznato je da je Mađarska bila glavni operativac Pape na Balkanu, pa shodno tome njihova vojska je ugl. zavodila "vjersku disciplinu". E sad politički razlozi ove priče, nisu politički, to su ekonomski razlozi, crkva je bila najveći feudalni gospodar u srednjovjekovnoj Evropi, oni su ubirali najveći kajmak. Uvođenje monoreligijskih principa u neku zemlju impliciralo je u konačnici, gušenje svake opozicije i zdravog razuma, svakodnevno ispiranje mozga stanovništvu da zarad boljeg života na onom svijetu, moraju dati materijalna dobra na ovom. Uvođenje obavezne ispovjedi kao oružja protiv zdravog razuma, ideš popu da ti on kaže šta da radiš... na kraju te iskritikuje, kaže da platiš tolko i tolko i grijesi su ti oprošteni 🙏, nema šta vjera da valja, ove činjenice Džaja nikad neće reći.

Znači u startu, kad kreneš da određene činjenice nipodištavaš a nebitne detalje navodiš kao krunske dokaze, možeš sve da dokažeš, takav je Džaja analitičar!

Tvoja opaska da Tvrtko nije isticao Crkvu bosansku, je tačna ali Tvrtko je bio veliki igrač, on je skrivao sve neugodne detalje po njega i isticao one koji mu pašu, dovoljan dokaz da je i u njegovo doba bilo bogumila su

krstaški ratovi koi su vođeni poslije njegove smrti...samo on dok je bio živ vjerovatno je svojim autoritetom sprečavao iste a i Mađari su bili malo u banani,zabavili su se o sebi,o nasljedniku tako da nisu bili baš adekvatan odgovor za Tvrtka.

MOje mišljenje da Džaja i slični kvazi istoričari i analitičari ala on,imaju drugi zadatak...to je ista mislija koju je imao Vuk Karadžić,pop Velimirivoić i slični istroijografi "velike srbije",oni su trebali lažući u svoje doba da obezbijede alibi zločincima i pljačkašima koji su došli poslije njih,da oslobađaju svoju đedovinu,da smao vraćaju što je njihovim precima pripadalo a to je Bosna.

Znači laž kao alibi za zločin,stara dobro uhodana šema!

Vrh

goldenlily

Postao/la **goldenlily** dana 17/03/2008 20:58

Postovi:

203

Pridružen/

a:

28/06/2007

10:57

Lokacija:

sarajevo

 pasha078 je napisao/la:

 goldenlily je napisao/la:

No, oni prave dodatne argumente: u etnogenezi Bošnjaka "zlatno doba" (koji je jedan od ključnih mitova u izgradnji nacije) je XVI stoljeće, doba Gazi Husrev bega i najveće ekspanzije ne samo Osmalijskog nego i Bošnjačkog etničkog korpusa na ugarske krajeve. Stoga su tradicionalni "heroji" za Bošnjake upravo ličnosti ovoga doba. Razlog zašto "zlatno doba" nije moglo biti srednjovjekovlje je religijski "jaz" koji je stvorila islamizacija. Stoga, Bošnjaci nemaju medievalista ranga Ćirkovića, Dinića, Klaićeve, itd, ali dosta dobrih osmanista. Interes Bošnjačke elite, a posebno narodnih masa je tradicionalno osmanski period.

Šta misliš o toj tezi, na prvi pogled ima nekih ispravnih konstatacija. Napisaću sutra na koji način ja prilazim da osporim Džajinu tezu, bez da ulazim u argument iznesen iznad (jer ga ipak nije jednostavno osporiti!)

Da ti još samo kažem za ovo zlatno doba.Postavio si dosta podtema koje traže iscrpan odgovor,a ne tupi mi se tastatura,baš:).

Turci su u svoje doba bili ono što su danas Ameri,sila numero uno,ali ne zato što ih vole Bošnjaci ili iz nekih bezveze razloga,nego zato što su imali savršeno uređenu osvajačku državu koja je obezbjeđivala svim saveznicima dio kolača od osvojenih teritorija...i imali su jednu stvar koju niko osim Džingis Kana nije imao,imali su MERITOKRACIJU,iliti na naški vladavinu zaslužnih,ne dakle neku truhlu aristokraciju učmalu i ucvalu i degeneričnu od mješanja krvi,nego su birali najbolju djecu od osvojenih naroda(tzv. adžami ogan),to su srpski fašisti preimenovali u nešto drugo,al neću o debilima sad.

Dakle Turci su birali najbolju djecu,uzimali su ih sa 12 godina i tu djecu slali u svoje tada najbolje škole gdje su ih učili spartanskim običajima ratovanja,vjerovatno filozofiji(jer veliki broj ove djece je izrastao u velike državnike),i prvo

su ih slali u janjičare, a neke koji su se isticali velikom inteligencijom i zdravim razumom na dvor, od ovih drugih su postajali veziri (nama najpoznatiji Mehmed paša Sokolović), ovim su Turci obezbjeđivali strašan ljudski potencijal, iz naroda su izvalačili najbolje i tim ljudima davali da vladaju, produkt toga je i gazi Husrev Hercegović. Ova naizgled bezvezna činjenica, krije tajnu njihovog uspjeha, dakle omogućavali su školovanje najboljih i tako obezbjeđivali potencijal za budućnost, to nijedna krstaška zemlja nije imala, oni su imali običaj da generacije nekih aristokrata muzu narod ne dajući mu da es izdigne.

Turci kad su ukinuli ovaj običaj i uveli aristokraciju i nasljedno prenošenje "lena" ili posjeda, prolai su ko imperija, ove generacije iz zlatnog doba su živjele u meritokraciji, napravile velike uspjehe i zato ih se Bošnjaci rado sjećaju, mada po mom mišljenju Tvratka nikad ne smije zaboraviti i obavezno mu u Sarajevu moramo dići spomenik ono on na konju 🐎, jer on je ipak abeceda naše državnosti.

pasha078

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

Postao/la **pasha078** dana 17/03/2008 23:02

Lily, apsolutno se slažem sa tvojom pozicijom iznesenom naprijed. No, to nije adekvatan odgovor na ključno pitanje: U procesu izgradnje Bošnjačke nacije, "zlatno doba", "heroji" itd, su svi iz Osmanskog perioda. Najbolja ilustracija toj tvrdnji je samo-percepcija vlastite historije. Prvi stidljivi pokušaji pisanja povijesti Bošnjaka od strane Bošnjaka (Muvekkīt, potom Bašagić) su apsolutno fokusirani na osmanski period. Svega par stranica je posvećeno srednjovjekovlju kod Muvekkīta, pa se stiče utisak da se ništa interesantno nije ni dešavalo. Čak štaviše, generalna konotacija srednjovjekovlja je "negativna".

Naravno, ovo je pitanje izbora, oba autora su odlučila, svjesno ili nesvjesno, da im fokus bude osmanska Bosna. Tek u najnovije doba mi imamo sistematski i naučni pokušaj integriranja srednjovjekovlja u nacionalni duh Bošnjaka. Ovo je Bošnjake koštalo, tako da su glavni autoriteti za vlastitu srednjovjekovnu povijest, bez obzira na nacionalnu/ nacionalističku obojenost, ipak Sima Ćirković ili M. Dinić. Čak i danas, imamo Lovrenovića i njegovu opsežnu studiju o odnosu Bosne i Ugarske. Jednostavno, dobar Bošnjački medievalist "fali"!

Orbini

Postovi:

509

Pridružen/

a:

26/07/2003

00:00

Postao/la **Orbini** dana 17/03/2008 23:38

pasha078

Hvala, je li ovo u Stojanoviću

Nisam siguran ali mislim da je ključna. Isprava Rajkovićima najvjerovatnije pisana 1366 god.

Slažem se da je literatura o historiji obimnija "sa strane", ali Hadžijahić, Jalimam, Kresevljaković, .. su solidna gradja. Bosnjaci imaju dobre "specijaliste" za određen period ili problematiku a ne fali nam ni mitomana poput Imamovića.

lady
midnight

Postovi:

2922

Pridružen/a:

24/04/2007

16:06

Lokacija:

iznad oblaka

Postao/la lady midnight dana 17/03/2008 23:54

ovako 🇷🇸 pasha je izgleda jedva dočekao da se otvori ovaj podforum, a i ne chudi me nimalo pravac u kojem se vrte diskusije 🇷🇸 ne mozhemo mi bez srednjevjekovlja i osmanlija, pa dzhaba sve 😊 al neka, bice valjda nekad i drugih tema 😊

ja bih da se malchice vratim na samo pitanje kojim je otpocheta tema, dakle ono o "kontinuitetu" i dzhajinoj "tezi", ali prije svega cu neshto malo o samom dzhaji.

dakle, porediti srečka dzhaju ili stavljati ga u istu ravan sa onim ultranacionalistima iz SANU je prilichno neprimjereno.

od njegovih radova dosada, *konfesionalnost i nacionalnost* za mene jeste najkontroverzniji (i kvalitetno najslabiji), upravo zbog teze koju je pasha ovdje iznio, a sa kojom se ja ne slazhem 🇷🇸 a ubrzo cu objasniti i zashto 🇷🇸 no, njegova ostala djela, prvenstveno *bosna i hercegovina pod austrougarskom vlashcu*, te *politichki realitet jugoslavizma* (nisam sigurna da li su knjige ovako prevedene kod nas, ja sam ih chitala na njemachkom originalu) su stvari i te kako vrijedne chitanja, prilichno dobro reshershirane. shta god se moglo prebaciti dzhaji i koliko god se ne slagali sa nekim njegovim zakljuchcima i interpretacijom izvora (a ja mu osim toga spochitavam i izbor izvora, jer je ograničen) jedno mu se ne mozhe spochitati -- a to je mitomanija. to shto su odredjeni krugovi njega stilizirali maltene kao "neprijatelja" svega bosanskog i boshnjackog, govori vishe o njima, a manje o dzhaji samom. dzhaja nikada za boshnjake/bosanske muslimane nije tvrdio niti da su srbi niti hrvati, a nije on chlan nikakve hrvatske akdademije nauka ili slichnih gluposti, nego ANUBiH.

tachno je da on nastupa sa odredjene pozicije, uoblichene njegovim vlastitim (bosanskim) hrvatstvom odnosno katolichanstvom (dzhaja je bivshi franjevacchi fratar), ali to perspektiviranje je sasvim normalno i rijetko koji istorichar ce se naci za kojeg se mozhe tvrditi da se potpuno oslobodio uticaja koji proizilaze iz njegove vlastite ideoloshke pozicije. neki to rade manje, neki vishe, a dzhaja to radi vishe konkretno onda kada govori o istorijskoj ulozi hrvata u bosni, tu njegova nauchna nepristrasnost koje se inache pridrzhava, prilichno pada u vodu.

dalje, njegova djela se trebaju shvatati i u kontekstu istoriografske polemike o stvarima o kojima pishe. istorichari ne pishu uvijek da "saznaju istinu", niti se drzhe one von rankeove da hoce da "znaju kako je zaista bilo", nego su njihovi radovi uvijek i manje-vishe polemichki odgovori na odredjene teze koje zastupaju drugi, na odredjene tendencije u nauci, itd. itd. u tom kontekstu se dzhajina djela trebaju razmatrati i kao reakcije na jedan cijeli korpus radova u kojima se spominje srednjevjekovna bosna, odnosno osmansko carstvo.

ovdje posebno mjesto zauzima pricha o "bogumilima" koji su navodno masovno preshli na islam zbog slichnosti izmedju njihove i islamske religije. upravo ova teza se dugo odrzhavala kod nas, usprkos radovima poput recimo finea te inache radovima o krishcanskoj herezi u evropi iz kojih se da zakljuchiti da su bogumili bili i te kako prisutni u bugarskoj, ali da o njihovom postojanju kod nas nema nikakvih sigurnih podataka, osim izvora katolichke crkve... a i ovdje znamo da su crkveni kronichari imali obichaj da koriste termine koji su neadekvatno opisivali odredjenu grupu, odnosno da su prishivali etikete grupama koje su smatrali hereticima, chesto i ne poznavajuci uchenje tih grupa (kao shto je fine pokazao u sluchaju bosanskih "krstjana", paterena, ili chega vec...)... i dzhaja je napao tu tezu kojom se

pokushavao uspostaviti kontinuitet izmedju srednjevjekovne bosne preko osmanskog carstva pa do danas, kao shto uostalom radi i dosta drugih istorichara kojima sigurno nije cilj da negiraju bilo kakvo bosanstvo.

medjutim, shta radi dzhaja po ovom pitanju? potvrđuje nalaze koji se prema "bogumilskoj tezi" odnose krajnje sumnjichavo (glavni adut je nedostatak izvora, te je stoga svaka sumnja asolutno prihvatljiva), ali -- ne pruža nikakve alternative. dzhaja ne odgovora na pitanje zashto se islamizacija u bosni odvijala u ovakvim razmjerama, dok je situacija vec bila sasvim drugachija recimo u bugarskoj i srbiji... socijalni uzroci islamizacije kod njega su totalno sporedni, a time na kraju krajeva -- ne doprinosi ama bash nishta novo ovoj tematici, nishta shto ostali istorichari poput chubrilovica, filipovica, handzhica ili finea nisu vec ustvrdili... jedini njegov znachajniji doprinos ovom pitanju jeste mozhda shto je na jednom mjestu sakupio odnosno nachinio presjek sekundarne gradje po ovom pitanju.

eh sad, shto se tiche tog kontinuiteta uopcenom, te uloge bosanskih hrvata kao jedinih "dosljednih" bashtinika srednjevjekovne bosne (a zadnjih dana i neke teme na forumu mogu posvjedočiti o uticaja ovih teza na odredjene pripadnike bosanskog hrvatskog puka 🇧🇦) --- tu mislim da dzhaja itekako fula cijelu stvar. upravo u ovoj knjizi postaje ochito koliko pazhnje on posvecuje "uljepshavanju" uloge katolichanstva --- kao shto je neko spomenuo, dzhaja itekako umanjuje i ignorira katolichke pokushaje proselitizacije (okrviljuje uglavnom uticaje "s vana", tj. rim te susjedne drzhave), dok pritisak na katolike od strane pravoslavaca i osmanlija vec opisuje prilichno minuciozno. njegova interpretacija franjevacica i njihovih uloga u multireligijskom mozaiku BiH je, blago govreci, zachinjena vlastitim franjevachkim preferencijama.

dalje - knjiga se zove "konfesionalitet i nacionalitet"... a ovome drugome posvecuje jako malo pazhnje 😊 prema njemu, nacionalitet iz 19. og vijeka je tek uoblichavanje prije toga postojećih konfesionalnih lojalnosti... pa je prema tome i moguće povuci liniju "kontinuiteta" izmedju srednjevjekovnog katolichanstva i hrvatstva... ali shta dzhaja propushta da uradi, je da se barem malo vishe posveti teorijskim pristupima pojma nacije i nacionaliteta - koji mu 1984. sigurno jesu bili pristupachni - te da ih konceptualizira. samim tim doshao bi do zaključka koji je meni puno plauzibilniji --- i do kojeg je doshao recimo ivan lovrenovic u svojim radovima o bosanskim Hrvatima -- da je specifichno bosansko hrvatstvo koje poznajemo produkt ne nekog kontinuiteta sa srednjevjekovnom drzhavom, nego nacionalne ideologije 19.og vijeka i nachina na koji se ona oblikovala. taj kontinuitet se dakle ne pojavljuje kao neka istorijska činjenica, nego kao elemenat nacionalne bosansko-hrvatske ideologije. u tome je za mene poenta.

o tome zashto protagonisti boshnjachih nacionalnih pokreta nisu rekurirali na crkvu bosansku i srednjevjekovlje, nego na osmanlije bi se mogla otvoriti posebna tema 😊. pitanje je koliko to zaista nisu uradili (opet da podsjetim na prichu o bogumilima koju su bosanski muslimani/boshnjaci rado prihvatili pogotovo nakon drugog svjetskog rata, u oblicima u kojima ju je prezentirao recimo aleksandar solovjev). medjutim, koji su to - objektivno govoreci - razlozi na osnovu kojih bi mi nekome spochitavali zashto se pri konstrukciji identiteta (prije nego me neko napadne, svaki nacionalni identite je socijalna konstrukcija, a ne neshto 'prirodno') oslanjaju na jednu stvar, a ne na drugu? i inache mislim da cemo se kod ovog pitanja prije priblizhiti odgovoru ne pitajuci zashto se NE POZIVAJU na bosansko kraljevstvo, nego iz kojih se razloga (uglavnom) pozivaju na osmansko carstvo 😊

ja cu toliko o ovome (i previshe) --- a o crkvi bosanskoj cu na temi koja je za to i otvorena... malo zato shto bi bilo previshe ovdje, a onda i malo zbog toga shto imam razloga da mislim da crkva bosanska ne treba da bude glavna tema svaki put kada govorimo o oblicima nasheg identiteta.

Vrh

Jazz_Junkie

Postovi: 923

Pridružen/a:

16/03/2008

23:35

Lokacija:

Wien

Postao/la **Jazz_Junkie** dana 18/03/2008 00:15

Složit ću se sa Orbinijem što je na kraju rekao. To bastinjenje kao nacionalno pravo ili ekskluzivitet je produkt romantizma i mistificiranja povijesti. Ako se ogradimo na naše područje, treba znati da obični puk u BiH ili Hrvatskoj uopće nije imao tu etno-nacionalnu svijest ili drukcije formulirano, slavonski seljak dalmatinskome nije dadijelo nikakav privilegij radi navodne zajedničke narodnosti. Taj pojam nacionalnosti do romantizma i u nas ilirizma uopće nije egzistirao. Malo prije tog procesa nacionalizma je u hrvatski etnički folklor ubačen kralj Tomislav. Razlog tome je da se on pokazao kao najpotencijalniji kandidat za jednog ključnog moćnog protagonista hrvatske povijesti. Ponovo, zašto baš on? Zato što se o njemu od svih hrvatskih vladara najmanje zna i samim time imamo sve mogućnosti da od njegove ličnosti pravimo što želimo.

S čime su Hrvati tada počeli nakon uspješnog nacionalnog osvještenja, time danas Bosnjaci kasne. Treba znati da je primjerice kult kraljice Katarine u folkloru bosanskih Hrvata od Varesa i Kraljeve Sutjeske ponajviše religiozno obojen, posto su vjera i društveni status bili jedini aspekti razlikovanja. Ponavljam: nacionalnosti koje danas poznajemo kao ideologizirano hrvatstvo i bosnjastvo uopće nisu postojale! Jeste postojala identifikacija sa ognjistem, ali nije bilo ni govora o etnogenezama ili razmišljanja i retorike o nacionalnim pravima na određenu zemlju. Ako je onim Bosnjacima, koji etničkoj pripadnosti pridaju toliki životni kredibilitet, toliko važan kontinuitet sa medievalnom Bosnom i Humom, onda ih nazalost moram razocarati. Naime, enormno kasne. Iza današnjeg pozivanja na bosanske krstjane, Kulina bana ili kralja Tvrtka stoji puka borba za autohtoni status i kakvo-takvo nacionalno osvještenje, ali i ono teče sasvim nedovoljno u odnosu na ovaj aspekt bh. povijesti i identiteta. Mnogi bosnjački intelektualci i ljudi iz prosvjete čak ignoriraju hrvatsko prisvajanje srednjovjekovne Bosne i više teze ka bastinjenju komada bh. povijesti, kada je islam bio dominantan faktor. Za kraj ću vam još postirati himnu HKD Napretka iz mislim 1908. godine, koju je napisao Bratoljub Klaić:

Napretkova himna

*Silni, slavni, snazni bili su Hrvati,
kad Tomislav i Tvrdko raspršise tmine.*

*Njive pune cvijeca plodova i vlati,
zlatilo je sunce s nebeske visine.*

*U to ropstvo tesko stegnu lance krute,
Narod pade nas u gorka iskuseња.*

*Al Napredak dobro javi nove pute i
nadvi nad Bosnom baklju prosvjetljenja.*

*Planu nova zora snagom dosad skritom.
Sunce stade opet starim zarom sjati.*

*Sarajevo, Zagreb, Mostar s Bijelim Splitom,
viju jedno kolo složno svi Hrvati.*

Kako vidite, u pjesmi se nasao i Tvrtko. Ne sjećam se ijednog bosnjackog bastinjenja Tvrtka ili neke druge licnosti iz srednjovjekovne Bosne, da datira iz ovog vremena ili prije. Ja licno ne osjećam nikakvu vezu sa nekim proslim vladarima, posto su iz jednog dalekog vremena i posto nemaju nista sa obicnim narodom. Bili su to ljudi koji su drzave kojima su vladali tretirali kao privatno vlasnistvo ili maltene firme. Kada su ekspandirali, onda ne u ime naroda ili zemlje nego radi sirenja licnog utjecaja. Zasto mislite sto su postojali interesni brakovi medju evropskim vlastelama? Da su to bili narodni vladari, primarno bi brakove sklapali unutar svog naroda. Dakle, taj pojam narod ili nacija uopce nije postojao. Pozdrav.

Vrh

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 18/03/2008 00:46

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

🗨️ lady midnight je napisao/la:

ovako 🇧🇦 pasha je izgleda jedva dočekao da se otvori ovaj podforum, a i ne chudi me nimalo pravac u kojem se vrte diskusije 🇧🇦 ne mozemo mi bez srednjevjekovlja i osmanlija, pa dzhaba sve 😊 al neka, bice valjda nekad i drugih tema 😊

ja bih da se malchice vratim na samo pitanje kojim je otpocheta tema, dakle ono o "kontinuitetu" i dzhajinoj "tezi", ali prije svega cu neshto malo o samom dzhaji.

dakle, porediti srećka dzhaju ili stavljati ga u istu ravan sa onim ultranacionalistima iz SANU je prilično neprimjereno. od njegovih radova dosada, *konfesionalnost i nacionalnost* za mene jeste najkontroverzniji (i kvalitetno najslabiji), upravo zbog teze koju je pasha ovdje iznio, a sa kojom se ja ne slazhem 🇧🇦 a ubrzo cu objasniti i zashto 🇧🇦 no, njegova ostala djela, prvenstveno *bosna i hercegovina pod austrougarskom vlashcu*, te *politichki realitet jugoslavizma* (nisam sigurna da li su knjige ovako prevedene kod nas, ja sam ih chitala na njemackom originalu) su stvari i te kako vrijedne chitanja, prilično dobro reshershirane. shta god se moglo prebaciti dzhaji i koliko god se ne slagali sa nekim njegovim zakljuchcima i interpretacijom izvora (a ja mu osim toga spochitavam i izbor izvora, jer je ograničen) jedno mu se ne mozhe spochitati -- a to je mitomanija. to shto su odredjeni krugovi njega stilizirali maltene kao "neprijatelj" svega bosanskog i boshnjackog, govori vishe o njima, a manje o dzhaji samom. dzhaja nikada za boshnjake/bosanske muslimane nije tvrdio niti da su srbi niti hrvati, a nije on chlan nikakve hrvatske akdademije nauka ili slichnih gluposti, nego ANUBiH.

tachno je da on nastupa sa odredjene pozicije, uoblichene njegovim vlastitim (bosanskim) hrvatstvom odnosno katolichanstvom (dzhaja je bivshi franjevacchi fratar), ali to perspektiviranje je sasvim normalno i rijetko koji istorichar ce se

naci za kojeg se mozhe tvrditi da se potpuno oslobodio uticaja koji proizilaze iz njegove vlastite ideoloske pozicije. neki to rade manje, neki vishe, a dzhaja to radi vishe konkretno onda kada govori o istorijskoj ulozi hrvata u bosni, tu njegova nauchna nepristrasnost koje se inache pridrzava, prilichno pada u vodu.

dalje, njegova djela se trebaju shvatati i u kontekstu istoriografske polemike o stvarima o kojima pishe. istorichari ne pishu uvijek da "saznaju istinu", niti se drzhe one von rankeove da hoce da "znaju kako je zaista bilo", nego su njihovi radovi uvijek i manje-vishe polemichki odgovori na odredjene teze koje zastupaju drugi, na odredjene tendencije u nauci, itd. itd. u tom kontekstu se dzhajina djela trebaju razmatrati i kao reakcije na jedan cijeli korpus radova u kojima se spominje srednjevjekovna bosna, odnosno osmansko carstvo.

ovdje posebno mjesto zauzima pricha o "bogumilima" koji su navodno masovno preshli na islam zbog slichnosti izmedju njihove i islamske religije. upravo ova teza se dugo odrzhavala kod nas, usprkos radovima poput recimo finea te inache radovima o krishcanskoj herezi u evropi iz kojih se da zakljuchiti da su bogumili bili i te kako prisutni u bugarskoj, ali da o njihovom postojanju kod nas nema nikakvih sigurnih podataka, osim izvora katolichke crkve... a i ovdje znamo da su crkveni kronichari imali obichaj da koriste termine koji su neadekvatno opisivali odredjenu grupu, odnosno da su prishivali etikete grupama koje su smatrali hereticima, chesto i ne poznavajuci učenje tih grupa (kao shto je fine pokazao u sluchaju bosanskih "krstjana", paterena, ili chega vec...)... i dzhaja je napao tu tezu kojom se pokushavao uspostaviti kontinuitet izmedju srednjevjekovne bosne preko osmanskog carstva pa do danas, kao shto uostalom radi i dosta drugih istorichara kojima sigurno nije cilj da negiraju bilo kakvo bosanstvo.

medjutim, shta radi dzhaja po ovom pitanju? potvrđuje nalaze koji se prema "bogumilskoj tezi" odnose krajnje sumnjichavo (glavni adut je nedostatak izvora, te je stoga svaka sumnja asolutno prihvatljiva), ali -- ne pruzha nikakve alternative. dzhaja ne odgovora na pitanje zashto se islamizacija u bosni odvijala u ovakvim razmjerama, dok je situacija vec bila sasvim drugachija recimo u bugarskoj i srbiji... socijalni uzroci islamizacije kod njega su totalno sporedni, a time na kraju krajeva -- ne doprinosi ama bash nishta novo ovoj tematici, nishta shto ostali istorichari poput chubrilovica, filipovica, handzhica ili finea nisu vec ustvrdili... jedini njegov znachajniji doprinos ovom pitanju jeste mozhd shto je na jednom mjestu sakupio odnosno nachinio presjek sekundarne gradje po ovom pitanju.

eh sad, shto se tiche tog kontinuiteta uopceno, te uloge bosanskih hrvata kao jedinih "dosljednih" bashtinika srednjevjekovne bosne (a zadnjih dana i neke teme na forumu mogu posvjedočiti o uticaja ovih teza na odredjene pripadnike bosanskog hrvatskog puka 🇭🇷) --- tu mislim da dzhaja itekako fula cijelu stvar. upravo u ovoj knjizi postaje ochito koliko pazhnje on posvecuje "uljepshavanju" uloge katolichanstva --- kao shto je neko spomenuo, dzhaja itekako umanjuje i ignorira katolichke pokushaje proselitizacije (okrviljuje uglavnom uticaje "s vana", tj. rim te susjedne drzhave), dok pritisak na katolike od strane pravoslavaca i osmanlija vec opisuje prilichno minuciozno. njegova interpretacija franjevac a i njihove uloge u multireligijskom mozaiku BiH je, blago govreci, zachinjena vlastitim franjevachkim preferencijama.

dalje - knjiga se zove "konfesionalitet i nacionalitet"... a ovome drugome posvecuje jako malo pazhnje 😊 prema njemu, nacionalitet iz 19. og vijeka je tek uoblichavanje prije toga postojećih konfesionalnih lojalnosti... pa je prema tome i moguće povuci liniju "kontinuiteta" izmedju srednjevjekovnog katolichanstva i hrvatstva.... ali shta dzhaja propushta da uradi, je da se

barem malo vishe posveti teorijskim pristupima pojma nacije i nacionaliteta - koji mu 1984. sigurno jesu bili pristupachni - te da ih konceptualizira. samim tim doshao bi do zakljuchka koji je meni puno plauzibilniji --- i do kojeg je doshao recimo ivan lovrenovic u svojim radovima o bosanskim Hrvatima -- da je specifichno bosansko hrvatsvo koje poznajemo produkt ne nekog kontinuiteta sa srednjovjekovnom drzhavom, nego nacionalne ideologije 19.og vijeka i nachina na koji se ona oblikovala. taj kontinuitet se dakle ne pojavljuje kao neka istorijska cinjenica, nego kao elemenat nacionalne bosansko-hrvatske ideologije. u tome je za mene poenta.

o tome zashto protagonisti bosnjackih nacionalnih pokreta nisu rekurirali na crkvu bosansku i srednjovjekovlje, nego na osmanlije bi se mogla otvoriti posebna tema 😊. pitanje je koliko to zaista nisu uradili (opet da podsjetim na prichu o bogumilima koju su bosanski muslimani/bosnjaci rado prihvatili pogotovo nakon drugog svjetskog rata, u oblicima u kojima ju je prezentirao recimo aleksandar solovjev). medjutim, koji su to - objektivno govoreci - razlozi na osnovu kojih bi mi nekomu spochitavali zashto se pri konstrukciji identiteta (prije nego me neko napadne, svaki nacionalni identite je socijalna konstrukcija, a ne neshto 'prirodno') oslanjaju na jednu stvar, a ne na drugu? i inache mislim da cemo se kod ovog pitanja prije priblizhiti odgovoru ne pitajuci zashto se NE POZIVAJU na bosansko kraljevstvo, nego iz kojih se razloga (uglavnom) pozivaju na osmansko carstvo 😊

ja cu toliko o ovome (i previshe 🗣️) --- a o crkvi bosanskoj cu na temi koja je za to i otvorena... malo zato shto bi bilo previshe ovdje, a onda i malo zbog toga shto imam razloga da mislim da crkva bosanska ne treba da bude glavna tema svaki put kada govorimo o oblicima nasheg identiteta.

Pozdrav i tebi Lady, ali ponekad je na poslu dosadno i u časovima dokolice ovo je zanimacija! Možeš li ikako instalirati naša slova 🗣️

Dakle, interesantan post, posebice Džajin background, ali na žalost ne mislim da si opovrgla njegov argument, no samo aludirala na rad Lovrenovića. Možeš li elaborirati ili citirati rad u pitanju?

Nadalje, Džaja naravno ne ulazi u uzroke islamizacije, no taj proces, iako bi možda po naslovu knjige zaključili drugačije, je njemu sporedan. Samo opovrgavanje bogumilske teze nije centralno njegovom radu. U vrijeme kada je taj rad izašao, ona je već bila diskreditovana, posebice ako se uzmu radovi niza naših poznatih osmanista i masa prevedenih izvora sa turskog. Da je kojim slučajem prethodio pedesetak godina, bila bi druga priča...

Centralna teza, i u tom smislu njegov "originalni" doprinos (jer kao što si primijetila ovu iznad zaista nije) je "konstrukcija" (ili de-konstrukcija, ovisno o kome govorimo) kontinuiteta sa srednjovjekovljem. Kontinuitet se podrazumijeva na više nivoa: kulturni, politički (u smislu "baštinjenja"), pa čak i emocionalni. Posebno njegovo viđenje islamizacije kao svojevrsne "amputacije/transplantacije" identiteta. Čak mi se čini da je samo-percepcija jedan od ključnih argumenata tako npr. "muslimani se ne mogu identifikovati sa srednjovjekovljem upravo zbog religijskoj jaza". Kao dodatni argument, oni iznose izbor referentne tačke, koji mislim da ti neopravdano odbacuješ. Nije u pitanju spočitavanje, nego ponovo "self-perception". U nacionalnoj konstrukciji izbor takve tačke je uvijek na "emocionalnoj" razini, dakle izbor Osmanskog perioda govori nešto o Bošnjacima. Nadalje, kažeš da je pitanje zašto srednjovjekovlje nije referentna tačka, prije nego zašto osmansko doba jeste. No, Džaja upravo nudi odgovor,

koji objašnjava oboje. Da se razumijemo, ja ne podržavam njegovo stajalište, ali mislim da se ne može odbaciti na tako trivijalan način.

Jedna od njegovih relativno originalnih konstrukcija je i objašnjenje zašto su "postali" Hrvati i Srbi u Bosni, zašto nije stvorena Bošnjačka multi konfesionalna nacija, koja se jako dobro uklapa u ostatak njegove teorije.

Vrh

bruce lee

Postovi:

124

Pridružen/

a:

19/09/2007

01:37

Lokacija:

iza devet,

iza deset

Postao/la **bruce lee** dana 18/03/2008 00:57

 pasha078 je napisao/la:

Evo jedna interesantna tema koja je malko žvakana na hrvatskom forumu. Interesuje me u kojoj mjeri se slažete sa tezom Srećka Džaje u svom radu "Konfesionalnost i Nacionalnost BH" po kojoj islamizacija predstavlja "rez" sa predotomanskom kulturom u Bosni, te su stoga najveći "baštinici" bosanskog srednjovjekovlja katolici, odnosno Hrvati. Koje elemente imate u prilog ili kontra ove teze?

citao sam fakat dosta od dzaje, doduse na njemackom jeziku. nijedne sekunde nisam imao osjecaj da postavlja tu tezu.. na koji clanak ili knjigu se konkretno odnosi ta tvrdnja?

Vrh

pasha078

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

Postao/la **pasha078** dana 18/03/2008 01:03

 Jazz_Junkie je napisao/la:

S cime su Hrvati tada poceli nakon uspjesnog nacionalnog osvjestenja, time danas Bosnjaci kasne. Treba znati da je primjerice kult kraljice Katarine u folkloru bosanskih Hrvata od Varesa i Kraljeve Sutjeske ponajviše religiozno obojen, posto su vjera i drustveni status bili jedini aspekti razlikovanja. Ponavljam: nacionalnosti koje danas poznajemo kao ideologizirano hrvatstvo i bosnjastvo uopce nisu postojale! Jeste postojala identifikacija sa ognjistem, ali nije bilo ni govora o etnogenezama ili razmisljanja i retorike o nacionalnim pravima na odredjenu zemlju.

Džaja u svakom slučaju ne pravi kardinalnu grešku da projicira ovo "ideologizirano hrvatstvo" na srednji vijek. Ali ovo što si naveo je izuzetno dobra ilustracija njegovog stajališta: srednjovjekovna tradicija (u ovom slučaju kralj. Katarine) koja u originalu nije "ideologizirana" vrlo lako takvom postaje. Za Džaju je "hrvatstvo" prirodna superstruktura naslijeđenih srednjovjekovnih tradicija i u toj mjeri pretstavljaju kontinuitet. Bošnjaci, po njemu, ne mogu da izgrade takvu superstrukturu, ili ne mogu lako da je izgrade, upravo zbog konfesionalnog jaza.

Vrh

sarlo

Postao/la **sarlo** dana 18/03/2008 01:14

Postovi:

670

Pridružen/

a:

31/07/2006

21:57

Ne razumijem se mnogo u istoriju. I predratne "istorijske cinjenice" su to prestale biti, a ja sam se educirao (onda obrazovao) do pocetka "nesretnog sukoba".

Predratni studenti istorije su mi govorili da iz srednjeg vijeka postoji samo nekoliko konkretnih cinjenica (dokumenta, zapisa, sl.) i povezivanjem tih cinjenica neki naucnici donose jedne teorije, a drugi sasvim drugacije teorije. Neke od ovih cinjenica su lazne pa to zamagljuje i ono malo slike koja se pokusava stvoriti o toj srednjovjekovnoj feudalnoj drzavi.

No ocito je da su bosanski krstjani postojali, da nisu bili ni pravoslavci ni katolici. (u to vrijeme nisu bile velike razlike izmedju katolika i pravoslavaca, vjerovatno je bila veca distinkcija izmedju njih i krstjana). U Evropi je bilo vise velikih krscanskih sekti koje su relativno dugo egzistirale i bile su slicne sve dok ih katolicanstvo u petnasetom stoljecu nije unistilo a protestanizam kasnije asimilirao ostatke. Bosanska crkva je sigurno bila u krugu tih velikih grupa otpadnika od oficijelnog krscanstva.

Postoji dokument koji govori da se u zaledju Dalmacije pojavio i lider Katara u 12-13 stoljecu. On sigurno nije tu bio u turistickoj posjeti i njegov boravak ima veci znacaj od bilo kojeg putovanja Ivana Pavla drugog. I daje realan osnov za ostru distinkciju Bosanske crkve od katolicanstva.

Interesantno je da su prilikom borbi za Srebrenicu tridesetih godina cetrnastog stoljeca Srbi naveli da se u tom kraju nalazi mnोजना Bogumila (mislim da je to jedan-jedini dokument koji pominje Bogumile u srednjovjekovnoj Bosni, svi drugi su se kasnije pojavili, katolicka crkva je koristila pojam patareni). Srbi su naveli da je ubijeno hiljadama takvih. Drago mi je sto je pasha pomenuo Gazi-Husrev-bega. Sigurno najznacajnija licnost u historiji Bosne i Bosnjaka. Ne znam da li je "otac nacije" pravilan termin, ali to je to. Tako se stvaraju nacije-zajednice opcenito macem, duhom, zrtvama, novcem, nepokolebljivoscu.

-koji su ti slucajevi nasilnog nametanja Islama u Slavoniji?-

Vrh

**lady
midnight**

Postovi:

2922

Pridružen/a:

24/04/2007

16:06

Lokacija:

iznad oblaka

Postao/la **lady midnight** dana 18/03/2008 01:20

“ pasha078 je napisao/la:

“ Jazz_Junkie je napisao/la:

S cime su Hrvati tada poceli nakon uspjesnog nacionalnog osvjestenja, time danas Bosnjaci kasne. Treba znati da je primjerice kult kraljice Katarine u folkloru bosanskih Hrvata od Varesa i Kraljeve Sutjeske ponajvise religiozno obojen, posto su vjera i drustveni status bili jedini aspekti razlikovanja. Ponavljam: nacionalnosti koje danas poznajemo kao ideologizirano hrvatstvo i bosnjastvo uopce nisu postojale! Jeste postojala identifikacija sa ognjistem, ali nije bilo ni govora o etnogenezama ili razmisljanja i retorike o nacionalnim pravima na odredjenu zemlju.

Džaja u svakom slučaju ne pravi kardinalnu grešku da projicira ovo "ideologizirano hrvatstvo" na srednji vijek. Ali ovo što si naveo je izuzetno dobra ilustracija njegovog stajališta: srednjovjekovna tradicija (u ovom slučaju kralj. Katarine) koja u originalu nije "ideologizirana" vrlo lako takvom postaje. Za Džaju je "hrvatstvo" prirodna superstruktura

naslijeđenih srednjovjekovnih tradicija i u toj mjeri predstavljaju kontinuitet. Bošnjaci, po njemu, ne mogu da izgrade takvu superstrukturu, ili ne mogu lako da je izgrade, upravo zbog konfesionalnog jaza.

pa dragi pasha., to i pokushavam da kazhem 😊😊 josh malo pa cu se pocheti osjecati.... neshvacenom 🇷🇸🇷🇸

zezam se, ali kada kazhem da je za dzhaju nacionalitet tek uoblichavanje vishevjekovne konfesionalnosti u 19.om vijeku, onda mislim upravo na to shto si rekao. a u tome on, po meni, grijeshi, jer time previshe pojednostavljuje stvari i zanemaruje ulogu ostalih faktora tokom kreiranja nacionaliteta, upravo onih koje je jezz junkie naveo (nacionalni romantizam, ilirizam, a ja bih dodala i sekularizaciju obrazovanja). ta "greshka" je poruzrokovana nedovoljnom konceptualizacijom pojma nacionaliteta, kako vec rekoh, jer mu dzhaja ne posvecuje dovoljno pazhnje. knjiga je zato vishe o konfesionalitetu, a manje o nacionalitetu. 😊

Vrh

sarlo

Postovi:

670

Pridružen/

a:

31/07/2006

21:57

Postao/la sarlo dana 18/03/2008 01:24

Zaboravih odgovoriti na pitanje.

Rez, naravno. Civilizacijski, i sve drugo sto ide uz to, indetitet prije svega. Genetiku ne negiramo i polazemo pravo na teritorijalno naslijedje.

Vrh

oldschool

Postovi: 162

Pridružen/

a:

20/02/2008

18:27

Lokacija:

where

reality is

just bunch

of illusions

Postao/la oldschool dana 18/03/2008 01:35

Nažalost, ta konstatacija je tačna, ali ne vjerujem da je islamizacija razlog tome, jer se tada mislilo i pisalo o Bosni unutar Osmanskog carstva i položaju bosanskog naroda. . Prije nekoliko godina bio je jedan pokušaj da se napiše jedna knjiga o misli bošnjačkih velikana iz osmanskog perioda o srednjovjekovnoj Bosni, ali je bio neuspješan iz jednog jedinog razloga jer je samo Bašagić od svih poklonio nekoliko stranica tom periodu. Kod Hrvata su tu bili Antun Knežević i fra Martin Nedić kao najznačajniji mislioci i oni su dosta baštinili tu tradiciju, pozivali se na stvaranje bosanske nacije kao što je bila u predosmanskom periodu. Nažalost, taj projekat je propao. Referentni ljudi za ovu temu su Sima Ćirković, Ante Babić, Miroslav Brandt i Nada Klaić.

Vrh

pasha078

Postao/la pasha078 dana 18/03/2008 01:37

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

👤 lady midnight je napisao/la:

👤 pasha078 je napisao/la:

👤 Jazz_Junkie je napisao/la:

S cime su Hrvati tada poceli nakon uspjesnog nacionalnog osvjestenja, time danas Bosnjaci kasne. Treba znati da je primjerice kult kraljice Katarine u folkloru bosanskih Hrvata od Varesa i Kraljeve Sutjeske ponajviše religiozno obojen, posto su vjera i drustveni status bili jedini aspekti razlikovanja. Ponavljam: nacionalnosti koje danas poznajemo kao ideologizirano hrvatstvo i bosnjastvo uopce nisu postojale! Jeste postojala identifikacija sa ognjistem, ali nije bilo ni govora o etnogenezama ili razmisljanja i retorike o nacionalnim pravima na odredjenu zemlju.

Džaja u svakom slučaju ne pravi kardinalnu grešku da projicira ovo "ideologizirano hrvatstvo" na srednji vijek. Ali ovo što si naveo je izuzetno dobra ilustracija njegovog stajališta: srednjovjekovna tradicija (u ovom slučaju kralj. Katarine) koja u originalu nije "ideologizirana" vrlo lako takvom postaje. Za Džaju je "hrvatstvo" prirodna superstruktura naslijeđenih srednjovjekovnih tradicija i u toj mjeri pretstavljaju kontinuitet. Bošnjaci, po njemu, ne mogu da izgrade takvu superstrukturu, ili ne mogu lako da je izgrade, upravo zbog konfesionalnog jaza.

pa dragi pasha., to i pokushavam da kazhem 😊😊 josh malo pa cu se pocheti osjecati.... neshvacenom 🇧🇦🇧🇦

zezam se, ali kada kazhem da je za dzhaju nacionalitet tek uoblichavanje vishevjekovne konfesionalnosti u 19.om vijeku, onda mislim upravo na to shto si rekao. a u tome on, po meni, grijeshi, jer time previshe pojednostavljuje stvari i zanemaruje ulogu ostalih faktora tokom kreiranja nacionaliteta, upravo onih koje je jezz junkie naveo (nacionalni romantizam, ilirizam, a ja bih dodala i sekularizaciju obrazovanja). ta "greshka" je poruzrokovana nedovoljnom konceptualizacijom pojma nacionaliteta, kako vec rekoh, jer mu dzhaja ne posvecuje dovoljno pazhnje. knjiga je zato vishe o konfesionalitetu, a manje o nacionalitetu. 😊

Ali religija je bila osnovni substrat na osnovu kojeg je izvršena nacionalna diferencijacija u Bosni, stoga mora i biti najvažniji i odlučujući. Ostali elementi su sekundarni, slažeš se? Da nije tako imali bi pravoslavnih Hrvata, Srba muslimana itd...

Vrh

pasha078

Postao/la pasha078 dana 18/03/2008 01:39

Postovi:

161

Pridružen/

👤 oldschoool je napisao/la:

Nažalost, ta konstatacija je tačna, ali ne vjerujem da je islamizacija razlog tome, jer se tada mislilo i pisalo o Bosni unutar

a:
28/03/2007
01:36

Osmanskog carstva i položaju bosanskog naroda. . Prije nekoliko godina bio je jedan pokušaj da se napiše jedna knjiga o misli bošnjačkih velikana iz osmanskog perioda o srednjovjekovnoj Bosni, ali je bio neuspješan iz jednog jedinog razloga jer je samo Bašagić od svih poklonio nekoliko stranica tom periodu. Kod Hrvata su tu bili Antun Knežević i fra Martin Nedić kao najznačajniji mislioci i oni su dosta baštinili tu tradiciju, pozivali se na stvaranje bosanske nacije kao što je bila u predosmanskom periodu. Nažalost, taj projekat je propao. Referentni ljudi za ovu temu su Sima Ćirković, Ante Babić, Miroslav Brandt i Nada Klaić.

Bašagić kopira Muvekkita. A što se tiče katolika koji su pisali o srednjov. Bosni imamo i Lašvanina, Benića itd. Zaista veliki broj.

Vrh

oldschool

Postovi: 162

Pridružen/

a:

20/02/2008

18:27

Lokacija:

where

reality is

just bunch

of illusions

Postao/la **oldschool** dana 18/03/2008

01:44

Bašagić kopira Muvekkita

Po čemu?

Vrh

pasha078

Postovi:

161

Pridružen/

a:

28/03/2007

01:36

Postao/la **pasha078** dana 18/03/2008 01:47

 oldschooll je napisao/la:

Bašagić kopira Muvekkita

Po čemu?

Pročitaj oba rada i vidjećeš da je Bašagić većinom sažetak Muvekkita. Ima par novih stvari ali sporadično.

Jazz_Junkie

Postovi: 923

Pridružen/a:

16/03/2008

23:35

Lokacija:

Wien

Postao/la **Jazz_Junkie** dana 18/03/2008 01:49

Nisam puno upućen u njegova danasnja stajalista, psoto iskreno receno nisam citao njegova novija djela. Ako Dzaja pise kako vjetar puse, onda ce me to pak malo razocarati. Lovrenovic je Dzaju u svojim djelima glede Bosne klasificirao kao ozbiljnog historicara. Postavljam jedan Dzajin clanak iz 1988. godine koji je bio izasao u sastavu obilježavanja 800 godisnjice Povelje Kulina bana u sarajevskom Odjeku. Ukoliko Dzaja danas suprotno pise, onda je to dramaticna promjena stajalista.

Srećko M. Džaja

Srednjovjekovna Bosna: povijesni izvori i interpretacije

Da je srednji, pa i noviji vijek balkanskih zemalja ostao obavljen tamom, razlog ne treba tražiti u nesposobnosti historičara Balkana - koji se u svojim istraživačkim pothvatima suočavaju s jedva premostivom nestašicom povijesnih izvora - , nego u nemoći, da se iz škrtih i u više jezika sačuvanih dokumenata sačini sinteza, koja bi vodila do dubljih uvida u povijesna zbivanja.

Ovo zapažanje orijentaliste i vrsnog istraživača jugoistočne Evrope Franza Babingera (1891-1967) vrijedi par excellence za srednjovjekovnu Bosnu, odnosno Bosnu i Hercegovinu. Već više od jednog stoljeća vodi se živa diskusija o bosanskom bogumilstvu (točnije “Crkvi bosanskoj”), bosanskoj biskupiji i bosanskoj kruni - apstraktno rečeno o duhovnom i političkom karakteru srednjovjekovne Bosne, ali do znanstvenog konsenzusa još nije došlo. Svakako su toj otvorenosti problematike pogodovala nacionalistička svojatanja srednjovjekovne Bosne na jednoj strani kao hrvatske zemlje, na drugoj kao srpske, a na trećoj kao bogumilske, koja se nakon osmanskog osvojenja navodno kontinuirano transformirala u islamsku (bogumilsko-islamsku). Glavni razlog, ipak, leži u karakteru povijesnih izvora, koji su vrlo fragmentarni i uz to različite kulturalne provenijencije.

S pojavom Kulina bana (1180-1204) započinje specifični duhovni, te politički i ekonomski razvitak srednjovjekovne Bosne. Ni povijesni izvori, koji su nam sačuvani, nisu više tako oskudni kao za prethodno razdoblje, ali su još uvijek vrlo fragmentarni te različitog kulturnog porijekla i različitih motivacija, odnosno opterećeni različitim optikama, koje nas ostavljaju u nedoumici posebno kad pokušamo dešifrirati karakter “Crkve bosanske”, odnosno bosanskog bogumilstva (ovaj neologizam nije bio primjenjivan u srednjem vijeku na bosanske krstjane). Istraživač srednjovjekovne bosanske hereze konfrontiran je sa slijedećim vrstama povijesnih izvora: zapadni, bizantski i srpsko-pravoslavni, domaći, te dubrovački i turski. Zapadni, odnosno latinski izvori tretiraju “Crkvu bosansku” analogno zapadnim hereticima kao što su albigenzi, katari i dr. Istoga su karaktera i nekoliko fragmenata hrvatske glagoljaške književnosti.

Svi dosadašnji cjelovitiji prikazi bosanske hereze temelje se prvenstveno na latinskim izvorima. Najbolji sadašnji poznavalac ovih izvora Franjo Šanjek interpretira “Crkvu bosansku” analogno zapadnim heretičkim pokretima. Posebna vrijednost Šanjekovih doprinosa, pisanih na hrvatskom i francuskom jeziku, jest kritička obrada latinskih tekstova. Bizantski i srpsko-pravoslavni izvori su vrlo oskudni. I jedni i drugi bosanske krstjane smatraju hereticima;

bizantski ih nazivaju kudugerima, a srpsko-pravoslavni im predbacuju da ne časte ikona. Domaće izvore svakako treba smatrati najvažnijim. Tu spadaju vladarske povelje, evangelistari i njihove rubne bilješke ili glose, te stećci i, posebno, Oporuka gosta Radina Butkovića iz 1466. g.

Iskazi domaćih izvora razlikuju se u formi i sadržaju od iskaza i zapadnih i istočnih izvora, te se daju - sa izuzetkom jednog dijela glosa ili rubnih bilježaka, za koje se točno ne zna, gdje i kada su unesene - i neheretički interpretirati. Aleksandar Solovjev je najviše truda uložio, da bi doveo u sklad domaće i strane izvore. S mnogo fantazije, koja izaziva divljenje, Solovjev je u domaćim izvorima - poveljama, kodeksima i posebno na stećcima - iščitavao veličanstvenu bogumilsko-dualističku viziju svijeta. Ali pri treznijem analiziranju Solovljeva fascinantna interpretacija djeluje nategnuto i neuvjerljivo.

Jugoslovenska arheologija razvila je tzv. realističku interpretaciju stećaka, prema kojoj su na stećcima prikazane scene srednjovjekovnog viteškog (lov, turnir, zabave), pa i crkvenog života (likovi dostojanstvenika “Crkve bosanske”), ali ne i simbolička dualistička teologija. Otkrivati na stećcima superdualističke simbole djeluje rafinirano, nategnuto, pa prema tome i neistinito.

Ni Oporuka gosta Radina ne da se olako heretizirati. Oslanjajući se na Radinovu oporuku, svojevrstu terminologiju domaćih izvora (Cr’kva bosan’ska, dēd ili episkup, gost, starac, stroinik, kr-stjani, redovi, red Cr’kve, kršteni koi su prave vere apostolske, pravi kr’stjani kmeti i prave kmetice kr’stjanice, kr’stjane i kr-stjanice koi greha ne ljube, mr’sni ljudi, dobri muž’je), jedinstvenu u spektru i zapadnih i istočnih heretičnih gibanja, bosansko bogumilstvo da se uvjerljivo interpretirati kao tradicionalistički pokret, koji se suprotstavio pokušajima reforme iz Rima u trenutku, kada su se odnosi snaga u jugoistočnoj Evropi znatno mijenjali: slom Bizanta i osnivanje “Latinskog carstva” (1204-1261) u Carigradu, kolonijalna ekspanzija Venecije u Sredozemlju, ponovni uspon Bugarske u istočnom dijelu Balkana, politički uspon i duhovna emancipacija Srbije (Srbija postaje 1217. Kraljevina, a Sava Nemanjić osniva 1219. autokefalnu Srpsko-pravoslavnu crkvu) u središnjem dijelu Balkana.

Ideološki pritisak Rima na Bosnu započeo je upravo u vrijeme Kulina bana, kada su se sigurno javile emancipatorijske tendencije i u Bosni. U daljnjem procesu “Crkva bosanska” se odvojila od Rima i dva i pol stoljeća živjela zasebnim životom prožetim vlastitim tradicionalizmom. Izložena protukacijama i sa Istoka i sa Zapada (djelovanje dominikanaca i franjevac u Bosni) splasnula je pred osmansko osvojenje na “ostatke ostataka”. Otvoren problem za daljnja istraživanja ostaje, da li se ova Crkva povezala sa suvremenim heretičkim gibanjima i da li je i u kojoj mjeri pri tome ipak promijenila svoju tradicionalističku teologiju, čija je glavna oznaka bila neprijateljstvo prema Velikoj Crkvi. Dubrovački izvori su posebno značajni za ekonomsku, socijalnu i urbanizacijsku povijest srednjovjekovne, pa i osmanske Bosne. Ali i u tim izvorima kroz pojmove kao što su glexia di Bosna / “Crkva bosanska”, religiosi seu regullantes sette Bosne/ monasi ili redovnici bosanske sekte, died, gost, starac, stroinik, cristianin, patarin cristianin, prisutno je osobeno organizacijsko ustrojstvo i nakazan raskolnički, odnosno heretički karakter te Crkve, ali nije pobliže opisana i njezina teologija.

I u turskim izvorima, odnosno popisnim defterima nakon Osvojenja susreću se pojmovi, kristijan i gost, te mnogi toponimi, koji pokazuju na bogumilsku prošlost. Što se tiče stanja neposredno nakon turskog osvojenja, u popisnim

defterima je uvedeno manje od 130 bogumilskih domaćinstava ukupno. S Kulinom banom započeo je izrazitiji privredni i politički razvitak srednjovjekovne Bosne. Taj razvitak najpotpunije se može pratiti kroz arhivalije dalmatinskih gradova, prije svega kroz arhivalije dubrovačkog arhiva. U tim arhivalijama zabilježen je znatan dio poslovnih transakcija između Bosne i jadranske obale. Jugoslavenska historiografija crpe najveći dio podataka za stariju historiju upravo iz tih arhiva. Na temelju te građe dosad je najpotpunije prikaze privrednog i urbanog razvitka srednjovjekovne Bosne napisala Desanka Kovačević-Kojić.

Političkoj historiji srednjovjekovne Bosne u zadnjim desetljećima najviše se posvetio Sima Ćirković. O tome je napisao dvije knjige i više priloga po časopisima i zbornicima. O središnjem problemu u ovom području, o instituciji kraljevstva odnosno porijeklu bosanske krune, Ćirković je razvio tezu o tzv. Sugubom vijencu. U svom izlaganju Ćirković se prvenstveno oslanja na povelju

Tvrtka I od 10.4 1378. u kojoj se nalazi i slijedeći tekst:

“... spodobi me (Hrist) sugubim vencem jako oboja vladič’stvija ispravlati mi pr’v’eje ot ispr’va v bogodarovaniei nam’ zemli Bosne, potom že gospodu mojemu bogu spodobl’šu me nasledovati prestol, moih preroditel, gospode sr’b’ske...”

Ćirkovićeva interpretacija: “Sugubi venac se ovde upotrebljava figurativno: on je dvostruk, jer odgovara dvema državama, koje su došle pod Tvrtkovu vlast - Srbiji i Bosni. Kad se nešto niže govori o krunisanju i kruni u konkretnom značenju, reč je samo o bogodarovanom vencu. Figura o ‘sugubom vencu’ moguća je samo tamo gde se otišlo dalje od konkretnog značenja krune kao predmeta i kao znaka vlasti”. Ipak se spomenuta povelja, odnosno citirani karakteristični tekst

iz nje ne mora, pa i ne treba interpretirati, kako to Ćirković čini. Moguće ga je interpretirati tako, da se Tvrtko dvaput krunio, najprije u Bosni, a onda otišao u Srbiju, pa se i tamo okrunio za srpskog kralja. S čisto jezičkog stajališta moguće su obje interpretacije, pa su prema tome potrebni dopunski argumenti za ovu ili onu interpretaciju. Prva slabost Ćirkovićeve interpretacije sugubog vijenca bosanskih kraljeva jest odsutnost bilo kakve paralele, što i sam Ćirković ističe: “Nigde se ne sreće nešto što bi bilo ma i slično ‘sugubom vencu’”. Za srednjovjekovni sustav političkih simbola nedostatak paralele, odnosno ova bosanska originalnost ne djeluje nikako uvjerljivo.

Nakon što je arheolog i medijavelist Pavo Anđelić zorno pokazao i dokazao, da su srednjovjekovne Mile (današnji Arnautovići kod Visokog) bile krunidbena i grobna crkva bosanskih kraljeva, nije više bio dalek put do pomisli, da je Mavar Orbin po svoj prilici pomiješao bosanske Mile i srpsko Mileševo, pogotovu, jer je ovaj naš historik više puta loše kontaminirao historijske izvore u svom djelu. Đuro Basler je bio prvi, koji je Ćirkovićevu interpretaciju doveo u sumnju i pokušao reinterpretirati poznate historijske fragmente o Tvrtkovu krunjenju kao dvokratnom krunjenju, a ne jednokratnom sa dvostrukom krunom. Baslerovu reinterpretaciju Ćirković je ocijenio kao prilog koji “zbog nepotpunosti izvorne građe i neobuzdanih spekulacija nema nikakvu vrednost”. Tko uzme u ruke ovaj Baslerov prilog, vidjet će da nije baš tako. Mene je Baslerov tekst, odnosno upozorenje, da treba u diskusiju o bosanskoj kruni unijeti i heraldički materijal, potaklo da to pokušam. Polazeći od novijih dostignuća u istraživanju heraldike, došao sam do zaključka, da treba jasno distingvirati između bosanskih grbova, koji su nastali nakon osmanskog osvojenja i autentične srednjovjekovne bosanske heraldike.

Bosanski heraldički i drugi falsifikati, koji su nastali u osmanskom razdoblju bosanske povijesti, produkt su drugojačijih političkih i socijalnih impulsa, negoli grboslavlje srednjovjekovne Bosne. Tzv. ilirski grbovnici nastali su u toj novoj

političkoj i socijalnoj atmosferi. Njihovi naručioci potekli su pretežno iz katoličkog poslovnog građanstva, bili su trgovci i svećenici, koji su kontaktirali sa zapadnim svijetom ili živjeli u emigraciji izvan Bosne. Falsifikatori grbova služili su se raznim predlošcima, uz ostalo autentičnim, ali i izmišljenim grbovima, koje su evropski heraldičari izmišljali i sve više unosili u svoje zbornike. Tako u tim zbornicima susrećemo i grb, odnosno grbove Osmanskog carstva, iako Osmansko carstvo nije upotrebljavalo heraldičke ambleme. Ali su ovaj prazni prostor evropski heraldičari jednostavno popunjavali grbovima osvojenih zemalja ili, sve više, vlastitim konstrukcijama, i na taj način u jeziku heraldike ispisivali političke i ideološke promjene, do kojih je bilo došlo u ovom dijelu svijeta. Što se tiče srednjovjekovne bosanske heraldike, ona je vrlo precizan simbol društvenih i političkih odnosa među plemstvom, “državinama” i “državama” unutar “Orbis cristianus”, kojemu su pripadali i srednjovjekovni bosanski kraljevi. S obzirom na bosanski dvogubi vijenac, srednjovjekovna bosanska heraldika jasno razlikuje dva grba i dvije krune bosanskih kraljeva. Drugim riječima, bosanski kraljevi su bili nosioci odnosno asiranti na dvije krune dviju različitih država. U tome nisu bili usamljeni, nego se može naći mnogo suvremenih paralela. Takvi su iskazi heraldike. Što se tiče pisanih izvora, nakon Tvrtka I oni govore samo o bosanskoj kruni. Da zaključimo: Srednjovjekovna Bosna bila je zasebno kraljevstvo, imala dakle svoj zasebni politički identitet, čija je izgradnja započela “v dni bana velikago Kulina”. U tome su bili gotovo u trajnom sukobu s mađarskim kraljevima.

Vrh

oldschoool

Postovi: 162

Pridružen/

a:

20/02/2008

18:27

Lokacija:

where

reality is

just bunch

of illusions

Postao/la **oldschoool** dana 18/03/2008 02:06

Pročitaj oba rada i vidjećeš da je Bašagić većinom sažetak Muvekkita. Ima par novih stvari ali sporadično.

Poznajem sve mislioce tog doba i nema šanse da je Bašagić kopirao Muvvekita. Muvvekit je beznačajan u usporedbi sa Bašagićem. Ovo tvrdim jer se kroz život provodim izrekom od Wittgensteina "O onome o čemu ne znaš, o tome treba šutjeti.

Vrh

bruce lee

Postao/la **bruce lee** dana 18/03/2008 02:36

da odgovorim sam sebi - skontao sam da se vjerovatno radi o 'konfessionalität und nationalität bosniens und der herzegowina'. voremanzipatorische phase 1463-1804, münchen 1984' procitao sam i nju, doduse davno. ipak ne bih bas tvrdio da je tu postavio tezu da su bh hrvati legitimni nasljednici crkve bosanske. bar u njemackom izdanju.. ili je

Postovi:
124
Pridružen/
a:
19/09/2007
01:37
Lokacija:
iza devet,
iza deset

dzaja promijenio nesto u nasem izdanju ili me vara sjecanje..

bilo kako bilo: politicki kontinuiteti te vrste ne postoje, tj. uopste nisu bas tako vjecni kao sto ih neki predstavljaju. svaka politicka zajednica pokusava da sebi konstruise historijski kontinuitet. proslost se gleda iz sadasnje perspektive. sa obzirom na veoma zapletene odnose u nekadasnjem bosanskom kraljevstvu je manje-vise normalno da svaki od danasnjih politickih ideja i modela identiteta zeli da 'prisvoji' bosansko kraljevstvo. (cak je i krleza u bivsem sistemu pisao o 'bogumilima' koji su prepoznali da sa zapada i sa istoka dolazi samo zlo, i koji su izabrali svoj put izmedju ta dva bloka - sto sugerise: kao sto je to uradila sfrj pod vodjstvom skj..)

to nije samo bosanski iliti balkanski fenomen, sve evropske nacije su u toku svog modernog osnivanja (u 18. i 19. stoljecu) imale slicne i iskrivljene slike proslosti. svako je pokusavao da svoju, tek nastajucu nacionalnu ideju projektuje sto vise unazad - da bi stekao legitimitet naspram konkurirajucih ideja, i time masovnu podrsku. pri tome je svaka od tih ideologija ili koncepcija identiteta falsifikovala historiju, samo je pitanje u koj mjeri. neki su pokusali da konstruisu proslost, jer je to pojedincu daje neku motivaciju i orijentaciju. takoreci iz antropoloske potrebe covjeka. drugi je siluju do te mjere da neki pojedinci vjeruju da u njima zivi milos obilic ili neki drugi 'junak' i da im je historijska misija pobiti sto vise 'turaka'.. e to vise nije antropoloska potreba.

sto se kontinuiteta bh muslimana sa crkvom bosanskom tice: nerealno je gledati da su svi njeni pripadnici odjednom prestupili na islam i nerealno je vikati 'svi smo mi bogumili!' - koliko ja znam su pripadnici te crkve sami sebe zvali 'krstjanima'. to ne pase nekom bosnjackom ideologu, jer ta rijec nije bas podobna za distanciranje od hrvata/katolika i srba/pravoslavaca. jos mi je smijesnije kada neki tvrde (kao moj bivsi nastavnik bosanskog) da su takozvani bogumili presli na islam jer se 'njihova vjera preko 90 posto slagala sa islamom'.. instrumentalizacije srednjovjekovnog bh kraljevstva od strane ekstremnih srprkih i hrvatskih nacionalnih ideologija su takodje potpuno nerealne i djelimicno proturjecne (pogotovo jer su dio vecih mitologija, onih o kosovskom polju odnosno krcanskom predzidju) - i prije svega su imale puno teze politicke posljedice. zbog toga mislim da je 'bosnjacko' konstruisanje bilo legitimno - do sada nije impliciralo neko masovno dozivljavanje historijske misije, ekspanzije, ekstremnog nacionalizma itd. bilo je prije svega defanzivnog karaktera, kakvi su bili i politicki ciljevi. na neki nacin odgovor na nacionalne ideologije susjednih naroda, kako tokom austro-ugarske uprave (basagic), tako i danas.

samo mi je jako zao sto taj historijski potencijal nije do kraja iskoristen za stvaranje neke vrste bosansko-hercegovackog identiteta (kao sto je bilo napora sa strane kallay-a, ali i tokom sfrj, kao i pocetkom rata krajem 90-tih). posebno mi je zao ljiljana, koji su danas samo jos u kalkulaciji kao bosnjacki simbol, a bili su optimalni da budu bosansko-hercegovacki.

Vrh

pasha078

Postao/la **pasha078** dana 18/03/2008 05:18

Postovi:
161
Pridružen/

🗨 sarlo je napisao/la:

Ne razumijem se mnogo u istoriju. I predratne "istorijske cinjenice" su to prestale biti, a ja sam se educirao (onda obrazovao)

a:
28/03/2007
01:36

do pocetka "nesretnog sukoba".

Predratni studenti istorije su mi govorili da iz srednjeg vijeka postoji samo nekoliko konkretnih cinjenica (dokumenta, zapisa, sl.) i povezivanjem tih cinjenica neki naucnici donose jedne teorije, a drugi sasvim drugacije teorije. Neke od ovih cinjenica su lazne pa to zamagljuje i ono malo slike koja se pokusava stvoriti o toj srednjovjekovnoj feudalnoj drzavi.

No ocito je da su bosanski krstjani postojali, da nisu bili ni pravoslavci ni katolici. (u to vrijeme nisu bile velike razlike izmedju katolika i pravoslavaca, vjerovatno je bila veca distinkcija izmedju njih i krstjana). U Evropi je bilo vise velikih krscanskih sekti koje su relativno dugo egzistirale i bile su slicne sve dok ih katolicanstvo u petnasetom stoljecu nije unistilo a protestanizam kasnije asimilirao ostatke. Bosanska crkva je sigurno bila u krugu tih velikih grupa otpadnika od oficijelnog krscanstva.

Postoji dokument koji govori da se u zaledju Dalmacije pojavio i lider Katara u 12-13 stoljecu. On sigurno nije tu bio u turistickoj posjeti i njegov boravak ima veci znacaj od bilo kojeg putovanja Ivana Pavla drugog. I daje realan osnov za ostru distinkciju Bosanske crkve od katolicanstva.

Interesantno je da su prilikom borbi za Srebrenicu tridesetih godina cetrnastog stoljeca Srbi naveli da se u tom kraju nalazi mnozina Bogumila (mislim da je to jedan-jedini dokument koji pominje Bogumile u srednjovjekovnoj Bosni, svi drugi su se kasnije pojavili, katolicka crkva je koristila pojam patareni). Srbi su naveli da je ubijeno hiljadama takvih.

Drago mi je sto je pasha pomenuo Gazi-Husrev-bega. Sigurno najznacajnija licnost u historiji Bosne i Bosnjaka. Ne znam da li je "otac nacije" pravilan termin, ali to je to. Tako se stvaraju nacije-zajednice opcenito macem, duhom, zrtvama, novcem, nepokolebljivoscu.

-koji su ti slucajevi nasilnog nametanja Islama u Slavoniji?-

U XVII stoljeću Osmanska država generalno postaje puno manje tolerantna, "čak religijski fanatična" (citiram Petera Sugara). Ne mogu sada da nađem primjer Slavonije, ali u svojoj knjizi prof. Sugar govori o prisilnoj islamizaciji na Rodopima. Peter Sugar, "Southeastern Europe under Ottoman rule 1389-1804" 1977, UW press, str. 52. Na žalost, nije više među živima, ali u SAD je važio za jednog od vodećih specijalista za Otomanski Balkan, tako da mu uvažavam mišljenje.

Vrh

Prethodna Prikaži postove "stare":

Redanje

Sljedeća

Odgovori

ODGOVORI ↩

ODGOVORI ↩

124 post(ov)a • Stranica: 2/5. •

12345

Natrag na (H)istorija/povijest